

CULTUURRAAD
voor de
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

Zitting 1975-1976

Nr. 7

HANDELINGEN
Vergadering van dinsdag 16 maart 1976

INHOUDSOPGAVE

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Afwezig met kennisgeving, blz. 213

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verzending, blz. 213

VERSLAGEN

Indiening, blz. 213

VOORSTEL VAN DECREET

Wijziging van verzending, blz. 213

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 213

BENOEMING VAN DE DERDE

ONDERVOORZITTER VAN DE RAAD, blz. 214

VRAGEN (R.v.O. art. 52)

1. Vraag van de heer W. KUIJPERS tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over discriminerende gemeentelijke maatregelen en ongenuanceerd optreden van de politie ten aanzien van het jeugdhuis „De Finkel” te Jette, blz. 214

2. Vraag van mevrouw G. DE KEGEL tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de voorwaar-

den voor deelneming aan een examen van kandidaat-bibliothecaris, blz. 215

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1976 - 6-B (1975|1976) - Nrs. 1 en 2.

Algemene bespreking :

Sprekers : de heren J. VERHAEGEN, verslaggever, G. VAN IN, A. DIEGENANT, blz. 216

ONTWERP VAN DECREET houdende oprichting van een Hoge Raad voor de volksontwikkeling - 125 (1974-1975) - Nrs. 1 tot 4.

Algemene bespreking :

Sprekers : de heer M. OLIVIER, verslaggever, mevrouw N. MAES, de heer J. BUCHMANN, mevrouw W. DEMEESTER - DE MEYER, blz. 217

VOORSTEL van de heer M. Vanhaegendoren C.S. tot wijziging van artikel 12 van het Reglement van Orde van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap - 134 (1975-1976) - Nrs. 1 en 2

Bespreking en besluitvorming

Spreker : de heer LEO VANACKERE, verslaggever, blz. 221

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer M. Coppieters c.s. betreffende de benoeming van een commissie voor internationaal cultureel beleid - 136 (1975-1976) - Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking :

Sprekers : de heren D. COENS, verslaggever, G. VAN IN, J. VAN ELEWYCK, A. VREVEN, mevrouw R. DE BACKER - VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, blz. 22 1

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1976 - 6-B (1975-1976) - Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 227

Naamstemming over het gehele ontwerp van decreet, blz. 227

ONTWERP VAN DECREET houdende oprichting van een Hoge Raad voor de Volksontwikkeling - 125 (1974-1975) - Nrs. 1 tot 4

Artikelsgewijze bespreking

Sprekers : mevrouwen R. DE BACKER - VAN OCKEN Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, N. MAES, blz. 229

Naamstemming over het gehele ontwerp van decreet, blz. 2311

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer M. Coppieters c.s. betreffende de benoeming van een commissie voor internationaal cultureel beleid - 136 (1975-1976) - Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze bespreking, blz. 232

Naamstemming, blz. 232

BENOEMING VAN EEN COMMISSIE, blz. 233

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening verzending, blz. 233

VRAAG OM UITLEG van de heer D. COENS tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over het beleid inzake de muziekcultuur, de muzikale opleiding en de spreiding van de eigen muziek.

Sprekers : de heren D. COENS, A. DEBEUL, mevrouw R. DE BACKER - VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden, blz. 234

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN, blz. 241

SCHRIFTELIJKE VRAGEN EN ANTWOORDEN

(R.v.O. art. 51)- blz. 241

VOORZITTER :**de heer J. Bascour**

De heer D. Coens, secretaris, neemt plaats aan het bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

De vergadering wordt geopend om 14.40 uur.

DE VOORZITTER : Dames en Heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

DE VOORZITTER : Ik deel aan de Raad mee, dat zijn ingekomen berichten van vermindering van de leden :

O. Carpels, M. Coppieters, A. Deneir, J. Gerits, J. Lenssens, A. Verspecten, gezondheidsredenen ; H. Boel, H. De Bruyne, S. Février, L. Martens, J. Van Eynde, buitenlands ; A. Dequae, R. De Wulf, H. Schiltz, G. Sprockeels, Rik Vandekerckhove, A. Vlerick, ambtsverplichtingen ; R. Gheysen, familieverplichtingen.

ONTWERPEN VAN DECREET**Indiening en verzending**

DE VOORZITTER : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend en naar de bevoegde commissies verzonden :

- Ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1976 — 6-B (1975-1976)-Nr. 1.
Verzonden naar de Commissie voor de begroting.
- Ontwerp van decreet houdende instelling van een Driejaarlijkse Staatsprijs voor Sociaal Cultureel Werk — 151 (1975-1976)-Nr. 1.
Verzonden naar de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport.

VERSLAGEN**Indiening**

DE VOORZITTER : De volgende verslagen werden ingediend :

- door de heer M. Olivier namens de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport, over het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Hoge Raad voor de Volksontwikkeling — 125 (1975-1976)-Nr. 4.
- door de heer J. Verhaegen namens de Commissie voor de begroting over het ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1976 — 6-B (1975-1976)-Nr. 2.

VOORSTEL VAN DECREET**Wijziging van verzending**

DE VOORZITTER : Er is een wijziging van verzending. Het voorstel van decreet van de heer J. De Seranno houdende regeling van de toekenning van een wapenschild aan de gemeenten — 141 (1975-1976)-Nr. 1 werd verzonden naar de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium i.p.v. de Commissie voor het reglement.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES**Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden**

DE VOORZITTER : De V.U.-fractie stelt de volgende wijzigingen voor in de samenstelling van vijf commissies :

- in de Commissie voor de begroting
 - als vaste leden de heren J. Olaerts, P. Peeters en M. Vanhaegendoren vervangen door de heren A. De Beul, E. Raskin en G. Van In ;
- in de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium
 - als vast lid de heer G. Van In vervangen door de heer P. Leys ;
- in de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport
 - als vast lid de heer W. Kuijpers vervangen door de heer P. Van Grembergen ;
 - als plaatsvervangend lid de heer P. Van Grembergen vervangen door de heer G. Bergers ;
- in de Commissie voor onderwijs
 - als vast lid de heer E. Bouwens vervangen door de heer W. Kuijpers ;

- als plaatsvervangend lid de heer W. Kuipers vervangen door de heer E. Raskin ;
- in de Commissie voor radio en TV
- als vast lid de heer E. De Facq vervangen door de heer M. Coppieters.

De B.S.P.-fractie stelt de volgende wijziging voor in de Commissie voor jeugdbeleid, permanente vorming en sport :

- als vast lid de heer A. De Rore vervangen door mevrouw I. Julliams ;
- als plaatsvervangend lid mevrouw I. Julliams vervangen door de heer A. De Rore.

Is de Raad het eens met deze wijzigingen ? (**Instemming**)

Aldus is besloten.

BENOEMING VAN DE DERDE ONDERVOORZITTER VAN DE 'RAAD

DE VOORZITTER : Dames en Heren, aan de orde is de benoeming van de derde ondervoorzitter van de Raad, ter vervanging van de heer Vanhaegendoren.

Door de Volksuniefractie werd de heer Coppieters voorgedragen als kandidaat.

Zijn er nog andere voorstellen ?

Daar er geen andere kandidaat wordt voorgedragen, verklaar ik de heer Coppieters verkozen tot derde ondervoorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap. (**Applaus**)

De heer Coppieters, ondervoorzitter, kan wegens gezondheidsredenen vanmiddag niet aanwezig zijn. Wij zullen hem namens de Cultuurraad uw gelukwensen overmaken.

VRAGEN (R.v.O. art. 52)

1. **Mondelinge vraag van de heer W. Kuipers tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over discriminerende gemeentelijke maatregelen en ongenueanceerd optreden van de politie ten aanzien van het jeugdhuis „De Finkel” te Jette.**

DE VOORZITTER : Dames en Heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer W. Kuipers tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over discriminerende gemeentelijke maatregelen en ongenueanceerd optreden van de politie ten aanzien van het jeugdhuis „De Finkel” te Jette.

De heer Kuipers heeft het woord.

DE HEER W. KUYPERS (**op de tribune**) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, Dames en Heren, sedert enige tijd rijmen belangrijke moeilijkheden rond het jeugdhuis „De Finkel” te

Jette. Dit jeugdhuis is één van de meest bloeiende jeugdclubhuizen in de Brusselse agglomeratie. Het is aangesloten bij de Nederlandse Jeugdraad van de Brusselse agglomeratie.

De “Finkel” is in Jette een begrip. Het jeugdhuis slaagt erin bijzonder boeiende culturele programma's en ontspanningsprogramma's aan te bieden aan de ganse jeugd van Jette, zodat zelfs franstalige jongeren werkelijk geïnteresseerd zijn. Een en ander wordt natuurlijk wel met lede ogen door de franstalige gemeentelijke overheid bekeken. Gevolg is dan ook ondermeer een vrij ondoordacht en ongenueanceerd optreden van de politie, zodat incidenten ter zake niet uitbleven. Bovendien werden door de gemeentelijke overheid discriminerende maatregelen getroffen, zodat de normale **werking** van deze jeugdclub in het gedrang kwam.

Meent Mevrouw de Minister niet dat dergelijke praktijken, samen met het verbieden van democratisch aangevraagde betogingen, het stukslaan van schoollokalen, het plagen van nederlandstaligen, streng moeten worden beteugeld ?

En welke maatregelen meent Mevrouw de Minister op regeringsvlak te kunnen afdwingen om onmiddellijk en krachtdadig een einde te maken aan zulke praktijken en de onbelemmerde uitingen van de Nederlandse Cultuur in Brussel mogelijk te maken ?

DE VOORZITTER: De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse aangelegenheden (**up de tribune**) : Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, de vragen van de heer Kuipers betreffen het optreden en de werking van de gemeentelijke politie van Jette en bovendien meer in het algemeen de ordehandhaving, de beteugeling van de rustverstoring en de bescherming van personen en eigendommen. Het optreden van de politie in deze aangelegenheden behoort grondwettelijk tot de sfeer van de gemeentelijke autonomie, ongeacht het feit dat daarbij culturele instellingen betrokken zijn.

Wat de te nemen algemene maatregelen betreft in verband met de ordehandhaving behoort dit tot de bevoegdheid van de Minister van Binnenlandse Zaken.

Wat mij als Minister van Nederlandse Cultuur fundamenteel bekommert is de weerslag van de gebeurtenissen op de werking van het Jeugdhuis „De Finkel”.

Vooraf de feiten :

1. Ingevolge „klachten van inwoners uit de buurt” besliste het schepencollege het jeugdhuis ertoe

te verplichten zijn sluitingsuur om 22 uur vast te leggen. Dit betekende dat het gebouw tegen 22 u. 30 iedere dag ontruimd moest zijn.

De leiding van het jeugdhuis „De Finkel” protesteerde zowel bij het gemeentebestuur als in de pers tegen deze beslissing. Ze oordeelde — naar mijn oordeel terecht — dat de werking hierdoor in het gedrang kwam.

2. Op zaterdagavond 7.2.76 rond 22 u. 30 kwam de gemeentelijke politie ter plaatse om na te gaan of de lokalen ontruimd waren. Dit was niet het geval. Een grote groep jongeren gaat protesterend de straat op.

Op een bepaald ogenblik wil een der jongeren vanaf een in de buurt geparkeerde wagen het woord voeren tot zijn vrienden. Enkele politieagenten willen dit terecht beletten, zodat er een kleine vechtpartij ontstond waarbij vier jongeren werden opgebracht voor identiteitscontrole.

3. Op 13.2.76 besliste het schepencollege tot het sluiten van „De Finkel” over te gaan naar aanleiding van hogervermelde feiten doch ook wegens het nachtlawaai en zogenoemde baldadigheid rond het jeugdhuis.

Ingevolge dit alles zijn de verhoudingen tussen gemeentebestuur en de leiding van het jeugdhuis vanzelfsprekend gespannen.

Van de feiten op de hoogte gebracht heb ik aan mijn diensten onmiddellijk de opdracht gegeven bemiddelend op te treden om het verder bestaan van dit jeugdhuis niet in het gedrang te brengen.

Het werd mij duidelijk dat de moeilijkheden hoofdzakelijk ontstaan zijn uit een gebrek aan wederzijdse informatie en ook wel uit het feit dat beide partijen hun opdracht en verantwoordelijkheid inzake de aangepaste begeleiding van jongeren in dit soort jeugdwerk in onvoldoende mate aanvoelden.

De verantwoordelijken van mijn diensten drongen aan op een ontmoeting tussen het schepencollege en de leiding van het jeugdhuis.

Op dinsdag 2 maart jl. werd een verzoeningsvergadering gehouden met de hiernavolgende resultaten :

- 1” Het jeugdhuis mag opnieuw geopend worden ;
- 2” De burgemeester en de schepenen van cultuur worden binnen de gemeenteraad als vaste contactpersonen met „De Finkel” aangewezen ;
- 3” De leiding van het jeugdhuis zal een aantal maatregelen bespreken die respectievelijk door haarzelf en door de politie dienen getroffen te worden na gemeenschappelijk overleg, met het oog op de openbare orde ;
- 4” In de Raad van Beheer zullen een paar personen met raadgevende stem worden opgenomen, die vanuit hun ruimere ervaring, in bv. het onderwijs, de jeugdbescherming, de buurt

zelf, enz..., de educatieve problemen van het jeugdhuis kunnen benaderen. Deze leden zullen van het vertrouwen zowel van de jeugd, als van het gemeentebestuur moeten genieten.

Ik heb daarenboven het Bestuur voor Jeugdvorming de opdracht gegeven met de leiding van het jeugdhuis een reeds vroeger begonnen gesprek verder te zetten over de educatieve taak van het jeugdwerk zowel tegenover zijn leden, als tegenover de ruimere omgeving.

DE VOORZITTER : Het incident is gesloten.

2. Mondelinge vraag van mevrouw G. De Kegel tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse aangelegenheden over de voorwaarden voor deelneming aan een examen van kandidaat-bibliothecaris.

DE VOORZITTER : Aan de orde is de vraag van Mevrouw De Kegel tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over de voorwaarden voor deelneming aan een examen van kandidaat-bibliothecaris.

Mevrouw De Kegel heeft het woord.

MEVROUW G. DE KEGEL : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, geachte Collega's, naar aanleiding van het organiseren van een leergang voor kandidaat-bibliothecarissen, in dit geval te Vilvoorde (Belgisch staatsblad 18 februari 1976) valt het op dat alleen wie op de dag van het examen ten minste 19 jaar oud is, aan het examen kan deelnemen.

Wanneer men weet dat sommige studenten op een veel jongere leeftijd aan universitaire examens deelnemen wekt deze bepaling op zijn minst verwondering.

Het volgen van de aangekondigde leergang en het voorbereiden van de examens zou nochtans een zinvolle tijdsbesteding zijn voor jonge werkloze afgestudeerden van het secundair onderwijs.

Graag vernam ik van de geachte Minister of een dergelijke examenvoorwaarde op een of andere wettelijke of reglementaire bepaling steunt en, indien dit inderdaad het geval is, of er in deze periode van grote jongerenwerkloosheid geen aanleiding zou bestaan om desnoods die bepaling te wijzigen.

DE VOORZITTER : De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*) : Mijnheer de

Voorzitter, Dames en Heren, ik moge er het 'achtbaar lid op wijzen dat de leeftijdsgrens van 19 jaar is vastgelegd door het koninklijk besluit van 19 oktober 1921, waarvan artikel 16 bepaalt dat „tot deze examens worden toegelaten : de kandidaten van Belgische nationaliteit, heren en dames, tenminste 19 jaar oud’.

Deze beschikking is een gevolg van de wet van 17 oktober 1921 betreffende de openbare bibliotheken, zoals zij werd gewijzigd bij de wet van 7 juli 1969, die in haar artikel 6, g) voorschrijft dat een erkende bibliotheek moet „bestuurd zijn door een bibliothecaris van Belgische nationaliteit, zonder onderscheid van geslacht, die in het bezit is van een bekwaamheidsgetuigschrift.

Op verzoek van de belanghebbende instelling, kunnen de Minister van Nederlandse Cultuur en de Minister van Franse Cultuur, respectievelijk voor de Nederlandse en de Franse sector der openbare bibliotheken, vrijstelling verlenen van het bekwaamheidsgetuigschrift voor ten hoogste twee jaar.

Deze vrijstelling kan alleen verleend worden aan kandidaten die houder zijn van een getuigschrift van het hoger secundair onderwijs”.

Men kan van mening zijn dat deze beschikkingen enige aanpassing behoeven, maar deze aanpassing dient dan geplaatst binnen het kader van de uitvoering van het decreet op het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk, zodra dit decreet is gerealiseerd.

De wet van 17 oktober 1921 en haar uitvoeringsbesluiten zijn intussen van toepassing. Wij mogen ook niet uit het oog verliezen dat de hierboven opgegeven leeftijdsgrens echter niet geldt voor het volgen van de cursussen zelf, maar wel voor het afleggen van de examens.

DE VOORZITTER : Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1976 - 6-B (19754976) - Nrs. 1 en 2.

Algemene bespreking

DE VOORZITTER : Aan de orde is het ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1976.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Joris Verhaegen, verslaggever, heeft het woord.

DE HEER JORIS VERHAEGEN, verslaggever : Ik verwijs naar mijn verslag.

DE VOORZITTER : De heer Van In heeft het woord.

DE HEER G. VAN IN (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, Dames en Heren, onder de handtekening van de Eerste Minister vraagt de regering voor de tweede maal aan de Cultuurraad de toekenning van voorlopige twaalfden, nu voor de maanden april, mei en juni van dit jaar.

De regering motiveert deze vraag met de vaststelling dat de dotaties door de cultuurraden niet tijdig konden worden besproken. Zo raken wij de kern van het probleem. Anderen, niet leden van de Volksunie, hebben in het jaar 1970 de nieuwe Grondwet goedgekeurd. Artikel 59bis, paragraaf 6 van deze Grondwet vermeldt dat elk jaar aan de twee cultuurraden dotaties worden toebedeeld en dat de cultuurraden zelf over de 'aanwending en de spreiding van deze geldelijke middelen zullen (beslissen).

Dames en Heren van de meerderheid, daarnaast heeft deze grondwetgever het vaststellen van deze dotaties afhankelijk gemaakt van wat men noemt objectieve criteria.

Bijna vijf jaar na het tot stand komen van deze grondwettelijke tekst kunnen wij alleen maar vaststellen dat geen enkele regering — hierop leg ik nadruk — ook maar gepoogd heeft de letter en de geest van de Grondwet na te leven. Een globaal krediet, een globale dotatie is als dusdanig nog nooit aan de cultuurraden toebedeeld, laat staan dat wij Vlamingen, althans numeriek de meerderheid in dit land op dit ogenblik, over criteria zouden beschikken die ernstig genoeg zijn om in overweging te nemen.

„Dat is nog niet alles ! Wanneer wij vandaag deze voorlopige twaalfden aannemen wil dat zeggen dat wij voor de helft van het begrotingsjaar 1976 de aanwending van de middelen definitief hebben vastgelegd, waardoor niet alleen afbreuk wordt gedaan aan de letter van de Grondwet, maar zelfs aan de geest, omdat wij uiteindelijk op deze beschikking niet kunnen terugkomen. De tekst van het ontwerp-decreet hoe mager en hoe weinig zeggend ook, moet voor (bepaalde ingezetenen in dit land, weze het dan niet degenen die hier vandaag de meerderheid vormen, veelbetekenend zijn. Stelselmatig wordt onze cultuurautonomie uitgehouden, ze bestaat niet en wordt door geen enkele regering gerespecteerd. Ik ben blij dat ik door enig verbaal geweld te gebruiken de aandacht van

deze vergadering op dit element kan vestigen. Wij zullen deze tekst niet **goedkeuren. (Applaus op de banken van de Volksunie).**

DE VOORZITTER: De heer Diegenant heeft het woord.

DE HEER A. DIEGENANT (**op de tribune**): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, geachte Collega's, ik zal zeer kort tussenkomen. Wij zullen deze begroting wel goedkeuren, maar ik veroorloof mij een kleine opmerking te maken bij dit verzoek om voorlopige twaalfden. Mevrouw de Minister, in uw begroting is een post vervat voor de subsidiëring van de sportinfrastructuur van de gedecentraliseerde openbare besturen in het Vlaamse landsgedeelte. Het is u wellicht bekend dat, gezien de huidige stand van de aangevoerde dossiers vanuit de gemeenten van het Vlaamse land, deze begrotingspost quasi uitgeput is en dit na twee maanden beleid daar waar ons nog tien maanden beleid resten. Ik vraag u deze problematiek in overweging te willen nemen. Als wij deze vaststelling doen, dan is het niet omwille van begrotingstechniek, maar om uw aandacht te vragen voor een feit dat u wellicht niet onbekend is, namelijk dat de initiatieven die door vele gemeentebesturen steeds talrijker ten bate van de sportbeoefening door allen worden genomen en in de eerste plaats door het ter beschikking stellen van de nodige infrastructuur daarvoor, niet gevolgd worden door de centrale overheid. Ik wilde u uitnodigen om voor deze problematiek, zo mogelijk dit jaar nog, een oplossing te vinden.

DE HEER G. VAN IN: Ad calendae graecas.

DE VOORZITTER : Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking voor gesloten.
De artikelsgewijze bespreking zal straks worden gehouden.

ONTWIERP VAN DECREET houdende oprichting van een Hoge Raad voor de Volksontwikkeling - 125 (1974-1975) - Nrs. 1 tot 4.

Algemene bespreking

DE VOORZITTER : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Hoge Raad voor de Volksontwikkeling.
De algemene bespreking is geopend.
De heer Olivier, verslaggever, heeft het woord.

DE HEER M. OLIVIER (**op de tribune**): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Mi-

nisters, geachte Collega's, het ontwerp van decreet dat vandaag ter bespreking voorligt, werd in de betrokken commissie ruim behandeld.

Het is de bedoeling met dit ontwerp het orgaan, dat tot nog toe hoofdzakelijk de betrokken materies regelde, nl. de Hoge Raad voor de Volksopleiding, opgericht bij wet van 3 april 1929, aan te passen.

De oprichting van een Hoge Raad voor de Volksontwikkeling zou dan tegemoet komen aan volgende vereisten :

1. Opheffing van het unitair karakter van de huidige raad ;
2. De nieuwe raad kan, tengevolge van de wetgeving op de culturele autonomie en het cultuurpact, een nieuwe juridische basis krijgen ;
3. Terzelfder tijd wordt een nieuwe inhoud gegeven aan de opdrachten en de werking van de nieuwe Hoge Raad vooral :
 - a) in relatie tot de andere bestaande Hoge Raden zoals
 - de Hoge Raad voor de Openbare Bibliotheek ;
 - de Hoge Raad voor de Samenlevingsopbouw ;
 - en andere vermeld in bijlage II van het verslag.
 - b) in het licht van de aangekondigde oprichting van een Centrale Raad voor het Cultuurbeleid.

De bevoegdheid van de nieuwe Hoge Raad voor Volksontwikkeling zal, in vergelijking met de huidige Hoge Raad voor de Volksopleiding, enerzijds beperkt worden en anderzijds een ruimere bevoegdheid krijgen :

- a) De beperking ligt vooral in de inhoudelijke evolutie van het socio-cultureel werk die de oprichting van andere méér specifieke adviesorganen, met een eigen werkterrein, tot gevolg hadden. Er staken méér kansen op overlappingsen in. Een striktere afbakening van de sectoriële of inhoudelijke materie was dan ook geboden. Deze raad wordt dus representatief voor het volksontwikkelingswerk zoals in art. 2 omschreven.
- b) De verruiming van de bevoegdheid ligt in het feit dat de nieuwe Hoge Raad voor Volksontwikkeling formeel moet worden gehoord in alle ontwerpen van decreten, besluiten en reglementen die de Minister wenst te treffen i.v.m. het Volksontwikkelingswerk.

De geanimeerde en vooral inhoudelijk rijke uiteenzettingen gaven vooral blijk van een bekommernis rond een globaal cultuurbeleid dat zowel kwalitatief als kwantitatief inhoud geeft aan de ontplooiing van onze gemeenschap.

De besprekingen drukten de bezorgdheid uit van de commissarissen rond :

- het gevaar van overlappingsen ;
- de inhoudelijke opdraughten van de opgerichte en de nog op te richten Hoge Raden met de vraag naar méér duidelijkheid inzake de bevoegdheden in de culturele sector ;
- het deelnemen van de verschillende niveaus bij het formuleren van de opties inzake volkswontwikkeling (ik denk o.m. aan de rol die gemeenten en provincies op dit vlak spelen) ;
- de steeds groter wordende professionaliseringsmentaliteit en het functionarisme bij het oprichten van dergelijke organen enz. .

De oprichting van een Centrale Raad voor het Cultuurbeleid kan op veel bekommernissen reeds een antwoord geven. Dergelijke raad zou kunnen instaan voor de nodige dwarsverbindingen tussen de diverse organen met sectorieële bevoegdheid en tevens de optiek bepalen van waaruit het gehele cultuurbeleid moet worden gezien.

De bevoegdheid van de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling wordt duidelijk omschreven in het ontwerp.

Worden als volkswontwikkelingssectoren aangezien :

- alle georganiseerde activiteiten van buitenschoolse culturele ontwikkeling voor volwassenen ;
- het ontwikkelingswerk ;
- de amateuristische kunstbeoefening ;
- de creatieve vrijetijdsbesteding ;
- de cultuurspreiding en de culturele animatie in de culturele infrastructuur.

Worden niet voor de toepassing van dit decreet als volkswontwikkelingssectoren beschouwd :

- de planning en de bouw van de culturele infrastructuur ;
- de volkswontwikkelingsactiviteiten in het openbaar bibliotheekwerk ;
- de professionele kunstbeoefening ;
- het schoolse onderwijs en de samenlevingsopbouw.

De Hoge Raad moet op hetzelfde niveau van de andere Hoge Raden gezien worden.

De interessante bijlagen dragen ertoe bij een duidelijk beeld te bekomen van de achtergrond waartegen het ontwerp van dit decreet moet gezien worden.

Ik wijs erop dat de stemmingen en de eindstemming vermeld op bladzijde 13 en 14 plaatsvonden onder toepassing van artikel 15, 2, van het Reglement van Orde. Het betreft een tweede stemming waarvoor de vergadering uitdrukkelijk bijeengeroepen was.

In de laatste paragraaf van bladzijde 14 is in artikel 6, alinea 1 een drukfout geslopen. Na het woord „stemmen” dient toegevoegd „stelt een lid voor dit artikel te schrappen”.

Op dezelfde lijn dient de zin „Artikel 6 wordt bij-

gevolg opgeheven” geschrapt daar deze op de volgende regel thuishoort.

Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, Collega's, als verslaggever stel ik er prijs op ook alle leden van de commissie te danken voor hun positieve inbreng, hun duidelijke vraagformulering, de aangename samenwerking en sfeer die in de commissie heerst en er zeker toe bijgedragen heeft om dit ontwerp van decreet zo vlot te bespreken en aan te nemen. Ik ben ervan overtuigd dat de bespreking die nu in deze vergadering zal aangevat worden, even vlot zal verlopen en het gehele ontwerp van decreet uw goedkeuring **zal** wegdragen. (**Applaus op de banken van de meerderheid**).

DE VOORZITTER : Mevrouw Maes heeft het woord.

MEVROUW N. MAES (**op de tribune**) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte Collega's, de Hoge Raad voor Volksopvoeding is jarenlang het belangrijkste advieslichaam geweest in de sfeer van het cultureel werk en volkswontwikkeling. Het was steeds een pluralistische raad. Zijn advies verdiende dan ook meer dan gewone belangstelling, niet alleen vanwege de Regering, maar ook vanwege de hele Cultuurraad, zowel meerderheid als oppositie.

Sindsdien werden in de sociaal-culturele sfeer nieuwe advieslichamen geboren, zodat de plaats van de Hoge Raad niet meer duidelijk was. Dit kon in feite slechts gebeuren nadat de regering, ten overstaan van de cultuurraden, een globale visie, een strategie in verband met de inspraakorganen zou bekendmaken. Dit is tot op dit ogenblik niet gebeurd.

Zo zouden wij onder meer precies moeten weten hoe de Centrale Raad voor het Cultuurbeleid er zal uitzien. Er wordt naar deze raad heel dikwijls verwezen. Er worden ook nu bepaalde preciseringen gegeven en een en ander is de commissieleden ongetwijfeld reeds duidelijk geworden, maar het zou goed zijn dat de Regering dit doet aan de hand van klare ontwerp teksten.

Daarenboven stellen wij de vraag naar de reële werkmogelijkheden van deze pluralistische Hoge Raad die veel minder mogelijkheden heeft dan de koepels voor beleidsvoorbereiding overleg, die personeel en middelen hebben en die bovendien nog vertegenwoordigers hebben in de Hoge Raad zelf.

Dit doet bij ons de vrees ontstaan dat, in tegenstelling tot vroeger, waar het pluralistisch karakter van de Hoge Raad ontegensprekelijk het meest in het oog sprong, misschien het accent zou kunnen verschoven worden en dat de Hoge Raad een soort schaakbord zou worden, waarop het politieke zui lenspel gespeeld wordt.

Er kwam een ontwerp tot stand dat wij vandaag bespreken in zijn uiteindelijke vorm, dat de Hoge Raad wel een duidelijk omschreven bevoegdheid zou geven in het kader van onze huidige instellingen.

Maar de Regering wou een sectoriële raad, een raad die over het beperkte veld van het volksontwikkelingsgebied adviseerde.

Terwijl miljoenen werden besteed om de uitbouw van de verzuilde koepelorganisaties mogelijk te maken, kreeg de pluralistische Hoge Raad aldus bijna een begrafenis eerste (klasse). Wij waren het daarmee niet eens en wij zijn enigszins door de leden van de commissie en door de Regering, dat geef ik toe, tegemoet getreden in onze bekommernissen. 'De Hoge Raad mag niet enkel gezien als representatief voor het volksontwikkelingswerk, maar hij dient eveneens als richtinggevend beschouwd voor de volksontwikkeling in brede zin. Wij willen de Hoge Raad niet enkel zien als een verzameling van specialisten uit die bepaalde sector. Wij verwachten dat deze Hoge Raad een klankoord zal zijn voor een brede basis, zodat de overheid en deze Cultuurraad weten hoe het cultuurbeleid in de meest brede zin bij het volk aankomt en welke behoeften bij ons volk leven. De Hoge Raad zou moeten uitgerust worden met mankracht en middelen om die taak behoorlijk te vervullen. Hij mag niet het forum van de zuilen worden en dit gevaar bestaat. Hij mag ook niet louter een confrontatie zijn van werksoorten die voorlopig nog geen eigen Hoge Raad hebben. Van de Hoge Raad zouden derhalve opdrachten moeten kunnen uitgaan voor wetenschappelijk onderzoek, zodat de Hoge Raad systematische tekorten kan meten en bijstellingen voorstellen.

Wij zullen dit ontwerp goedkeuren, maar wij blijven betreuren dat de Hoge Raad niet de hoeksteen is geworden voor een pluralistisch cultuurbeleid.

Vijfhonderdduizend frank aan middelen is een peulschil en geeft geen ruimte voor opdrachten; een administratief personeelslid is veel minder dan een kleinste 'koepelorganisatie op dit ogenblik heeft.

Tenslotte menen wij dat de Regering dringend werk moet maken van de door haar beloofde ontwerpen zonet dreigt de goede sfeer in de Hoge Raad wel sterk te bederven. Wij denken hier aan het derde blad in het klaverblad met name de instellingen. Wij wachten ook, teneinde uiteindelijk te kunnen oordelen over de klare situatie van onze inspraakorganen, op uw ontwerp betreffende de alleen met naam gekende centrale raad voor het cultuurleven. (**Applaus bij de Volksunie**).

DE VOORZITTER: De heer Buchmann heeft het woord.

DE HEER J. BUCHMANN (*op de tribune*):

Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, Dames en Heren, de P.V.V.-fractie zal het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Hoge Raad voor de Volksontwikkeling goedkeuren.

Deze Hoge Raad strekt ertoe de gebruikers aan de voorbereiding en de uitvoering van het cultuurbeleid te laten deelnemen, zoals dit trouwens voorzien wordt in artikel 6 van het Cultuurpactdecreet.

Volgens ons dient echter dringend de volledige adviesstructuur duidelijk in decreten opgenomen te worden, waarbij het ons inziens overbodig is de adviserende organen in overdreven mate te splitsen. Wel moeten de gezamenlijke sectoren en aangelegenheden gedekt zijn door bevoegde adviesorganen.

Een grote opsplitsing zal trouwens niet bevorderlijk zijn om tot globale visies op de culturele noden van de bevolking te komen.

Het decreet op de nederlandstalige koepels in de sector van het sociaal-cultureel werk voor volwassenen was een belangrijke stap in die richting, omdat deze koepels tot taak kregen voorbereidend werk te leveren ten overstaan van het globale cultuurbeleid van de overheid.

De P.V.V. hecht zeer veel belang aan de globale aanpak van het cultuurbeleid en verheugt zich daarom over de intentieverklaring van mevrouw de Minister in verband met de toekomstige adviesstructuur.

Bovenaan zou de centrale raad voor cultuurbeleid komen, die een globale adviesfunctie zou krijgen zowel ten aanzien van de Minister van Cultuur als de Regering en de Wetgevende Macht.

Deze centrale raad dient samengesteld uit de vertegenwoordigers van de koepels in de sector van het sociaal-cultureel werk voor volwassenen en uit afgevaardigden van diverse sectoriële raden, die ieder bevoegd zijn voor de eigen inhoudelijke materies.

Tussen deze sectoriële raden moeten er inderdaad samenwerkingsvormen gevonden worden.

Dat de commissie het nodig oordeelde om de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling bevoegd te maken voor alle aangelegenheden die van belang zijn voor de bevordering van de volksontwikkeling, is een positieve houding geweest.

De werking van deze Hoge Raad zal er in gunstige zin door beïnvloed worden.

Te veel problemen in de sector volksontwikkeling behoren immers tot de bevoegdheid van verschillende ministers. De adviesbevoegdheid enkel tot de Minister van Cultuur beperken, zou deze Hoge Raad voor diverse deelaspecten van een probleem onbevoegd maken, wat zeer remmend werkt.

De (toekomst moet uitwijzen of het misschien toch niet efficiënter zou geweest zijn om deze Hoge Raad bevoegdheid te verlenen inzake de volksont-

wikkelingsactiviteiten in het openbare bibliotheekwerk, zoals de culturele animatie in de culturele infrastructuur wel tot zijn bevoegdheid behoort. Omdat de planning en de bouw van culturele infrastructuur niet tot de bevoegdheid behoort van deze Hoge Raad, lijkt het ons wel dringend en noodzakelijk dat de Minister van Nederlandse Cultuur een ontwerp van decreet zou neerleggen betreffende de „Commissie van Advies inzake Nederlandstalige Culturele Centra”. De huidige commissie, bij K.B. . opgericht, overschrijdt reeds sinds 29 december 1974 de termijn van haar mandaat.

Naast de werking van de bestaande culturele centra, moet dringend meer aandacht besteed (worden aan streken of zelfs delen van gefusioneerde gemeenten waar er veel te weinig culturele infrastructuur aanwezig is.

Deze problematiek moet het voorwerp uitmaken van een globaal opgezet wetenschappelijk behoefte-onderzoek, waaraan ook de verschillende universiteiten zouden meewerken.

In dit decreet betreffende de oprichting van de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling wordt niets vermeld omtrent de werkingsmiddelen van de Hoge Raad zelf. Wij weten dat de Minister hiervoor een jaarlijks krediet voorziet en tevens een secretaris-ambtenaar belastte met de secretariaatswerking.

Wij veronderstellen echter dat U, mevrouw de Minister, deze problematiek zult bekijken in het licht van de totale adviesstructuur rond de centrale raad voor het cultuurbeleid.

Volgens de P.V.V. moet sen officieel adviesorgaan ook voldoende werkingsmiddelen krijgen, anders is de oprichting ervan weinig efficiënt.

De P.V.V. is voor duidelijkheid in :

- a) de beleidsverantwoordelijkheid ;
- b) het representatief karakter van structurenverenigingen en allerlei instanties ;
- c) de adviesbevoegdheid van allerlei raden en commissies, door de overheid opgericht of erkend en gesubsidieerd.

Het huidige ontwerp is duidelijk en beantwoordt aan een behoefte die wij volledig onderschrijven. Daarom zullen wij het ontwerp goedkeuren en wij hopen dat de uitvoerende macht het nodige zal doen opdat er voldoende werkingsmiddelen worden verleend aan een adviesstructuur waarin de gebruikers op representatieve wijze vertegenwoordigd zijn.

Het is echter duidelijk dat dit ontwerp een stap is naar de regularisatie in de verschillende adviseerende instanties in het kader van de bepalingen in de Cultuurpactwet.

Wij verwachten dan ook dat mevrouw de Minister zo spoedig mogelijk werk zal maken van de Centrale Raad van het Cultuurbeleid die wij volstrekt noodzakelijk achten opdat een globaal cul-

tuurbeleid, met inspraak van alle geledingen, mogelijk zou worden.

DE VOORZITTER : Mevrouw Demeester-De Meyer heeft het woord.

MEVROUW W . DEMEESTER-DE MEYER

(op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, Dames en Heren, namens de C.V.P.-fractie wil ik, net als andere fracties, zeggen dat wij dit decreet ter oprichting van een Hoge Raad voor Volkontwikkeling zullen goedkeuren. Vooraf wens ik de heer Marc Olivier mijn felicitaties toe te sturen voor zijn goed 'verslag, dat voor deze Hoge Raad een document is.

Door deze decretisering komen we tegemoet aan datgene wat in de Cultuurpactwet is gesteld. De Hoge Raad voor de Volksontwikkeling is reeds geruime tijd een feit, maar zijn bestaan en opdracht waren echter nog niet vast omlijnd door een decreet. Dit is dan zeker een eerste reden waarom het goed is dat wij hieromtrent vandaag decretiseren.

Tevens willen wij dit decreet goedkeuren omdat daardoor de materie waarover de Hoge Raad advies moet uitbrengen afgebakend wordt. Wel dient opgemerkt dat de materie enerzijds uitgebreid en beter omschreven wordt, maar anderzijds ook wordt ingekrompen. Dit was echter normaal, aangezien de bevoegdheid van deze Hoge Raad ook bestond over projecten die te maken hadden met de samenlevingsopbouw, waarvoor vorig jaar echter een Hoge Raad bij decreet werd geïnstalleerd, zodanig dat de Hoge Raad die vroeger feitelijk functioneerde niet meer op dezelfde manier kan werken en geen adviezen meer kan uitbrengen onder meer over de samenlevingsopbouw.

Ten derde willen wij dit decreet goedkeuren omdat het een zeer belangrijke wijziging voorziet waardoor het advies dat door de Hoge Raad wordt uitgebracht, kan worden uitgebreid tot andere ministers die bevoegd zijn inzake volksontwikkeling. Dit is duidelijk verschillend met de vroegere feitelijke situatie. Ook dan kon men deze handelwijze volgen. Het gebeurde echter nooit. De Hoge Raad moest geen advies uitbrengen op vraag van andere ministers en bracht ook geen (advies uit op vraag van andere ministers dan de Minister van Cultuur. Dit is dus een belangrijke valorisatie van deze Hoge Raad voor Volkontwikkeling. Wij hopen uitdrukkelijk dat hij er gebruik zal willen van maken.

Tenslotte wil ik er op aandringen dat een ontwerp ter oprichting van een centrale raad in de toekomst zou kunnen worden ingediend. Welke zijn uw intenties hieromtrent ? Zal deze centrale raad worden gecreëerd ? Daar wij momenteel stelselmatig de oprichting kennen van een aantal hoge raden en van een aantal adviesraden die een secto-

riële bevoegdheid hebben, meen ik dat het belangrijk is dat deze centrale raad in het leven wordt geroepen omdat er anders een klein gevaar bestaat dat er een te versnipperd cultuurbeleid zal ontstaan, geadviseerd vanuit deze verschillende sectoriële raden.

Mijnheer de Voorzitter, ik meen hier onze visie over dit decreet te hebben weergegeven. (**Applaus op de banken van de meerderheid**).

DE VOORZITTER : Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking voor gesloten.

De artikelsgewijze bespreking zal eveneens straks worden gehouden.

VOORSTEL van de heer M. Vanhaegendoren c.s. tot wijziging van artikel 12 van het Reglement van Orde van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap - 134 (1975-1976) - Nrs. 1 en 2.

Bespreking en besluitvorming

DE VOORZITTER : Aan de orde is het voorstel van de heer M. Vanhaegendoren en M. Coppieters tot wijziging van artikel 12 van het Reglement van Orde van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap.

De bespreking is geopend.

De heer Vanackere, verslaggever, heeft het woord.

DE HEER LEO VANACKERE (**op de tribune**) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte Collega's, de commissies kunnen door de tekst van onze huidige reglementering alleen worden samengeroepen hetzij door hun voorzitter, hetzij door de voorzitter van de Cultuurraad.

Het spreekt vanzelf dat deze tweede formule delicaat is om mee te handelen omdat zij eigenlijk inhoudt dat de voorzitter van de commissie ergens in gebreke zou zijn gebleven.

Om bepaalde commissies niet te blokkeren is door onze Collega's de heren Vanhaegendoren en Coppieters een voorstel ingediend dat aan één vierde van de commissieleden het recht toekent de bijeenkomst van een commissie te eisen.

Uw commissie voor het reglement heeft dit een waardevol voorstel gevonden dat evengoed door de meerderheid als door de oppositie van deze Raad zou kunnen worden gehanteerd.

Dit voorstel werd door uw commissie met algemene stemmen aangenomen. Ik hoop dat u hetzelfde zal doen. (**Applaus op de banken van de meerderheid**).

DE VOORZITTER : Aangezien niemand meer het

woord vraagt, verklaar ik de bespreking voor gesloten.

De voorgestelde wijziging luidt als volgt :

Enig artikel

Aan artikel 12 wordt de volgende tekst toegevoegd :

„Op schriftelijk verzoek van één vierde van de leden van een commissie moet de voorzitter deze binnen veertien dagen samenroepen, behoudens de perioden van parlementair reces”.

Zijn er nog opmerkingen ? (**Nee**)

Dan is de voorgestelde wijziging aangenomen en wordt zij onmiddellijk van kracht.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer M. Coppieters c.s. betreffende de benoeming van een commissie voor internationaal cultureel beleid - 136 (1975-1976) - Nrs. 1 en 2.

Algemene bespreking

DE VOORZITTER : Aan de orde is het voorstel van resolutie van heer M. Coppieters c.s. betreffende de benoeming van een commissie voor internationaal cultureel beleid.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Coens, verslaggever, heeft het woord.

DE HEER D. COENS (**op de tribune**) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, geachte Collega's, de Commissie voor het reglement en het Bureau hebben het voorstel van resolutie van de heer Coppieters en van de heer Vanhaegendoren onderzocht en eenparig goedgekeurd.

Er zijn daartoe drie redenen :

Ten eerste, het creëren van een institutioneel kader van waaruit de Cultuurraad voor de Nederlandse Gemeenschap haar grondwettelijke bevoegdheid inzake internationale culturele betrekkingen kan uitoefenen.

Ik weet wel dat daartoe nog een speciale wet, in uitvoering van artikel 59 bis, § 2, 3°, noodzakelijk is. Wij verwachten dienaangaande overigens een ontwerp van wet, wij zullen dit uiteraard dan te zijner tijd bespreken en goedkeuren. Al geloven wij dat deze wet dringend noodzakelijk is, belet niets dat ondertussen dienaangaande wetgevend werk wordt geleverd.

Ten tweede, het globaliseren van de feitelijke internationale culturele betrekkingen die reeds bestaan vanuit de Cultuurraad. Er zijn inderdaad reeds een aantal activiteiten. Ik denk aan deze van het Permanent Contactcomité van de Cul-

tuorraad met de Nederlandse Staten-Generaal ; ik denk ook aan de informatie-opdrachten vanuit de Cultuurraad in verband met de situatie van de Vlamingen in de wereld. Dit soort dingen kan nu ge-globaliseerd, terdege beschouwd en bestudeerd worden in het kader van deze commissie.

Ten derde, is er heel wat voorbereidend werk nog te leveren in functie van de wetgeving die wij nodig hebben.

Ik meen te weten dat het ontwerp van decreet met betrekking tot het Commissariaat voor buitenlandse culturele betrekkingen klaar is. Dit is ook iets waarop wij met ongeduld wachten.

Wij kunnen de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister van Nederlandse Cultuur horen in deze commissie om eens te zien hoe op het huidige ogenblik het buitenlands cultuurbeleid wordt gevoerd ; vanuit deze vaststellingen kunnen wij ook eventueel een voorstel opmaken ten einde het een en het ander te verbeteren, want zo ideaal is het blijkbaar nog niet. Wij hebben in feite een unitair buitenlands cultureel beleid. Wij hebben tot heden onvoldoende vanuit onze culturele autonomie dit aspect waar gemaakt waartoe onze grondwettelijke bevoegdheid ons de gelegenheid gaf. Deze Commissie kan dus bijgevolg belangrijk zijn — indien alle fracties hun volle medewerking verlenen en daar twijfel ik niet aan — omdat ze een stap naar de valorisatie van onze culturele autonomie kan zijn, ook op het internationale vlak.

Ik nodig daarom de Raad uit dit voorstel van resolutie eenparig goed te keuren. (**Applaus bij de leden van de meerderheid**).

DE VOORZITTER : De heer Van In heeft het woord.

DE HEER G. VAN IN (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, Dames en Heren, de aanvaarding van de oprichting van een Commissie voor internationale culturele betrekkingen, waarover wij ons vanzelfsprekend sterk verheugen, heeft voor de indianers en voor de hele Volksuniefractie een verstrekkende draagwijdte, die de heel-Nederlandse culturele integratie en de werking ten bate van onze taal en cultuur in Frans-Vlaanderen v er overstijgt.

Het voorstel van resolutie dat wij zopas bij het Bureau hebben ingediend is daarvan reeds een eerste uiting en ik mag U aankondigen dat dit voorstel van resolutie de Minister van Buitenlandse Zaken uitnodigt verslag uit te brengen over het aandeel van onze Gemeenschap in uitvoering van de door België gesloten internationale verdragen.

De problematiek van de internationale culturele akkoorden ligt, vooral voor kleinere cultuurge-

meenschappen en voor cultuurgemeenschappen die in een multinationale staat leven, steeds opnieuw in de „zelfbevestiging”, het zich zelf voorstellen op het internationaal forum en het er zich laten gelden. Een moeilijke opdracht voor de Vlaamse volksgemeenschap die nog steeds verborgen zit achter het scherm van een „Belgisch” internationaal beleid.

Naast de zelfbevestiging is de idee van de culturele uitwisseling sterk gegroeid vanaf de vijftiger jaren. Vanzelfsprekend was de multinationale staat België een grote hinderpaal voor de gewenste duidelijkheid bij culturele akkoorden en uitwisseling.

Internationaal cultureel beleid is volgens een Westduits document van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (1970) de derde pijler van de buitenlandse politiek, gericht op de zorg voor vrede in de wereld. Cultuur, zo zegt dit rapport, is nu niet meer een voorrecht van een elite, maar een aanbod aan allen. Internationaal cultureel beleid betekent internationaliteit en openheid naar de wereld : het moet de betrekking met andere volkeren, met hun instellingen, levenskringen, groepen en individuen op het terrein van cultuur, wetenschap en welzijnszorg bevorderen en verdiepen. Het gaat niet alleen over informatie over onze cultuur, maar ook over uitwisseling en samenwerking.

Ik wens daarbij te onderstrepen hoe het voeren van een buitenlands cultureel beleid stimulerend kan werken op het gevoel van eigen waarde en het zelfvertrouwen van een kleine cultuurgemeenschap en hoe het geloof in de waarde van de eigen cultuur de ontplooiing en uitstraling van de cultuur in eigen midden sterk kan bevorderen. Mag ik hierbij even verwijzen naar een treffende toespraak van de gezant van Tanzania naar aanleiding van de opening van een tentoonstelling van Oostafrikaanse kunst te Stuttgart in 1974. Deze Afrikaan heeft daar het volgende gezegd :

„Wij voelen ons in Tanzania zeer vereerd dat hier de eerste tentoonstelling over de **Wakamonde** en haar kunst plaatsvindt. Ik aarzel niet te zeggen dat dit gevoel van dankbaarheid gedeeld wordt door vele aanwezigen hier, die, zoals ik, landen vertegenwoordigen wier culturen op het terrein van de internationale culturele samenwerking nooit de plaats gekregen hebben waarop zij aanspraak mochten maken.

Het is niet zo, dat wij ooit betwijfeld hebben, dat wij op dit gebied iets van waarde aan de wereld aan te bieden hadden. Maar als aan iemand lange tijd wordt gezegd dat hij niets aan te bieden heeft, dat zelfs dat, wat hij als waardevol beschouwt, primitief, wild of toch op een andere wijze slecht is, verliest hij waarschijnlijk het vertrouwen in het eigen cultureel erfgoed.”

Dames en Heren van de Nederlandse Cultuurraad, **mutatis mutandis** moogt U bij het lezen van deze woorden terugdenken aan wat men ons gedurende zovele jaren in deze zogenaamde multinationale staat heeft voorgehouden.

Voor vele Vlamingen, vooral te Brussel, zal het ongetwijfeld een verrassing en een opkikker zijn te vernemen dat een tijdschrift als „Septentrion” in Franssprekende landen van Afrika gewaardeerd wordt en dat de werken van de Vlaamse auteur Fred Germonprez in Tsjechoslowakije hoger opgelagen halen dan in Vlaanderen.

Het is duidelijk dat, gezien de geringe middelen die ons voor een buitenlands cultuurbeleid ter beschikking staan, wij dringend aan planning moeten doen.

De inspanningen die wij willen doen en de middelen die wij ervoor willen uittrekken moeten op de meest efficiënte wijze worden gebruikt.

Alwie, in het licht van deze beginselen, de ontgoochelende en deels ook onthullende beleidsnota van Minister Van Elslande voor deze Cultuurraad wil herlezen, zal zélf kunnen vaststellen dat België tot op heden niet toe is aan een waarachtig internationaal cultureel beleid.

Ik betreur dat, wanneer het voorstel, zoals het nu ter tafel ligt, op de agenda van deze Cultuurraad staat, de betrokken Minister, die toevallig of moet ik zeggen „heel toevallig” een Vlaams minister is, niet op de banken van deze vergadering aanwezig is.

Zijn nota voor deze Cultuurraad was niet alleen ontgoochelend en deels ook onthullend, maar wij hebben daardoor ook kunnen vaststellen dat België tot op heden niet toe is aan een waarachtig internationaal cultureel beleid en nochtans opent de culturele autonomie — belichaamd in de cultuurraden — perspectieven, indien wij allen samen ondubbelzinnig en krachtadig de macht van de Cultuurraad, zelfs binnen de perken van de huidige Grondwet, willen waarmaken.

De verslaggever, de heer Coens, heeft er zoëven op gewezen dat wij nog altijd in een soort vacuum verkeren omdat een wet, die moet goedgekeurd worden bij speciale meerderheid, de principes van artikel 59 bis paragraaf 2 nog moet waar maken. De wet die deze internationale culturele relaties moet ordenen laat klaarblijkelijk op zich wachten en, als onze inlichtingen juist zijn en dat is ons trouwens, mevrouw de Minister, op een andere plaats ook bevestigd, het blijkt dat de Raad van State het ontwerp van tekst definitief zou hebben „afgekraakt”.

Wij stellen vast dat wij dus op heel wat wachten en inderdaad met stijgend ongeduld. Trouwens, de voorzitter van deze Cultuurraad heeft duidelijk de wil te kennen gegeven de weg van een eigen buitenlands cultureel beleid te gaan bewandelen. Het tot stand gekomen overlegorgaan met de Ne-

derlandse Staten-Generaal is een waardevolle aanzet.

Het is voorwaar de hoogste tijd als we aankijken tegen de ergerlijke en vernederende situatie waarin wij dagelijks leven.

Ik verwijs naar de verklaringen van Jozef Deleu : „Voor mij is de maat vol” (De Standaard, 25.2.1976).

Ik herinner aan de manifestatie de „Belgische Herfst” te Rijsel waar de Minister van Nederlandse Cultuur beschamend beneden de maat bleef.

Ik verwijs naar het hemelsbreed verschil tussen het rijksgesteunde en tóch ter ziele gegane tijdschrift „Delta” en het particulier, maar prachtig geslaagd „Septentrion”.

Ik vestig de aandacht van de Cultuurraad op de onverschilligheid van het departement van Nederlandse Cultuur voor het maken van een film over Joost de Rijck, de Vlaamse pionier die beschaving in Ecuador bracht en wiens naam er eeuwen later nog in de schoolboeken vermeld staat.

Ik vraag ook de aandacht van de Cultuurraad voor de tweetalige uitgave : „Nouvelles Culturelles de Belgique”, „Cultureel Nieuws uit België” van het Ministerie van Buitenlandse Zaken waar wél plaats is voor de integrale tekst van de openingstoespraak van de voorzitter van de Franse Cultuurraad maar met voor de even interessante rede van de voorzitter van onze Cultuurraad. Trouwens er werden inmiddels reeds 4 nummers van het geciteerde tijdschrift gepubliceerd. Men heeft blijkbaar nog nooit de kans gevonden om de rede van de Voorzitter van deze Cultuurraad te publiceren.

Het blijkt overigens — en de heer Kempinaire zal me zeker niet tegenspreken — dat geen enkel regeringslid bevoegd is voor de promotie van het Nederlands in Wallonië, bij zover, mijnheer Kempinaire, dat wij op privé-instanties beroep moeten doen, zoals bijvoorbeeld het Algemeen Nederlands Verbond, om het Nederlands in Wallonië te promoveren, want „*horresco referens*” voor de promotie van het Nederlands in Wallonië is alleen de Minister die voor de franstalige opvoeding verantwoordelijk is, bevoegd.

Voor sommige culturele akkoorden bestaat niet eens een rechtsgeldige Nederlandse tekst. Ter zake verwijs ik naar de resolutie van mijn partijgenoot, de heer Raskin.

Ik wil tenslotte nog wijzen op de noodzaak om ook bij de uitvoering van deze culturele akkoorden de geest van het Cultuurpact toe te passen.

Het komt mij voor dat bepaalde strekkingen in de gemengde technische commissies nauwelijks aan bod komen. De Volksuniefractie eist dan ook een degelijk wetenschappelijke doorlichting van de gehele problematiek van ons buitenlands cultureel

beleid, eventueel, mijnheer Vanackere, in de vorm van deelnota's.

Wat ons buitenlands beleid ten opzichte van Frans-Vlaanderen betreft, verwijs ik naar de voorstellen die de heer Jozef Deleu formuleerde op de 27ste Frans-Vlaamse Cultuurdag te Waregem van 8 september 1974, waarop mevrouw de Minister aanwezig was.

De heer Deleu heeft daar een aantal haalbare realisaties naar voren gebracht. Ik zal ze even herhalen :

- oprichting van een „Institut Néerlandais” te Rijsel, dat culturele manifestaties in Noord-Frankrijk organiseert en stimuleert, uitwisselingen organiseert en de inspanningen voor het Nederlands onderwijs in Noord-Frankrijk stimuleert en coördineert.
- steun aan de leerstoel Nederlands aan de universiteit van Rijsel III.
- het uitwerken van een efficiënt systeem, in het kader van het Belgisch-Frans cultureel akkoord, van uitwisseling van Vlaamse leraren Nederlands voor het geven van Nederlands onderwijs in Noord-Frankrijk en van Noord-franse leraren Frans voor het geven van Frans onderwijs in Vlaanderen.
- stimuleren en structureren van het grensverkeer tussen Noord-Frankrijk en West-Vlaanderen door het oprichten van een dienst die op alle niveaus contacten met Noord-Frankrijk legt en weet uit te bouwen.

Hier mag ik wel een woord van lof uitspreken ten opzichte van de burgemeester van Nieuwpoort, toevallig een socialist, die althans.. .

DE HEER J. VAN ELEWYCK : Niet toevallig maar een welbewuste socialist !

DE HEER G. VAN IN : . . .met aanstaande Pasen, mijnheer Van Elewyck, — dat wist u waarschijnlijk nog niet — bereid is om namens zijn kleine gemeenschap een culturele veertiendaagse in te richten „Nieuwpoort-Frans-Vlaanderen”. Waarop wacht Antwerpen om hetzelfde te doen ? Vervolgens stelt de heer Deleu voor een ruime steun aan het particulier initiatief te verlenen, dat ter zake een voornaam rol moet blijven spelen. Ik denk bij voorbeeld aan het Comité voor Frans-Vlaanderen, mijnheer Geldolf.

DE HEER J. VAN ELEWYCK : De heer Mommerency is, ten eerste, vanzelfsprekend een socialist en burgemeester van Nieuwpoort. Ten tweede, Antwerpen heeft niet alleen een Franse week ingericht met de medewerking van de volledige gemeenteraad en op uitnodiging van het Ministerie van Nederlandse Cultuur, maar daarenboven werden ook Antwerpse culturele weken in meerdere Europese en niet Europese landen georganiseerd.

DE VOORZITTER : Mijnheer Van Elewyck, mag ik u vragen u te laten inschrijven indien u het woord wenst ?

Mijnheer Van In, mag ik u vragen verder te gaan ?

DE HEER G. VAN IN : Mijnheer de Voorzitter, het is duidelijk dat het Vlaamse verlanglijstje niet af is. De bedoeling was, mijnheer Van Elewyck, in Antwerpen een Frans-Vlaamse week te organiseren. Klaarblijkelijk hebt u dat niet begrepen. Wij beschouwen de wijze waarop onze cultuurgemeenschap een eigen cultuurbeleid zou kunnen voeren of kan voeren als de barometer van onze culturele autonomie.

Mijnheer de Voorzitter, daaraan zou ik willen toevoegen dat die barometer thans zeer laag ligt. Dat heb ik daarstraks bij de bespreking van de voorlopige twaalfden voldoende aangetoond.

Als wij menen dat hiertoe meer kansen moeten worden geschapen, dan is dat omdat wij vrezen dat Vlaanderen door het thans gevoerde beleid eens te meer de internationale trein zou kunnen missen. De ervaring bewijst dat wij van het departement van Buitenlandse Zaken niets te verwachten hebben en de interesse van het departement van Nederlandse Cultuur is beschamend gering. De feiten wijzen uit dat Vlaanderen zich op dit terrein ten spoedigste uit de Belgische knel moet vrij maken. Dit zal niet alleen veel meer kansen scheppen voor de Vlaamse cultuurdragers en cultuurscheppers, maar bovendien nieuwe inzichten en eigentijdse jongere krachten aan bod laten komen. In die geest begroeten wij de oprichting van deze commissie zoals zij door u waarschijnlijk zal worden goedgekeurd als een eerste stap in de goede richting. **(Applaus bij de leden van de Volksunie).**

DE VOORZITTER : De heer Vreven heeft het woord.

DE HEER A. VREVEN **(op de tribune)** : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte Collega's, tijdens de late middeleeuwen en de renaissance bekleedden onze gewesten een voorname plaats in het internationaal, d.w.z. Europees, cultureel leven. Hoewel cultuur in die periode hoofdzakelijk kunst, literatuur en wetenschap omvatte, bleef zij daartoe niet beperkt. Wij denken hier bijvoorbeeld aan het verspreiden en aan elkaar toetsen van gedachtenstromingen. De eerder vlugge uitzwerming van humanisme en protestantisme wijst op het bestaan van kanalen die dergelijk ideeënverkeer mogelijk maakten. Onze gewesten stonden toen economisch vrij sterk en mede daardoor beschikten zij over verscheidene „ambassadeurs” op de terreinen van kunst, filosofie en wetenschap. Hun vermaardheid en prestige dankten zij eveneens aan een intensifiëring van inter-

nationale betrekkingen. Vanaf deze periode ontstonden in Europa zowat overal gezantschappen van de ene natie bij de andere. De onderlinge contacten werden vergemakkelijkt door een in heel Europa gebruikte z.g. intellectuele en cultuurtaal : het Latijn.

In Vlaanderen, Brabant, de Hollandse graafschappen en andere ons omringende streken stond onze taal op een behoorlijk peil. Zij werd zonder schroom gehanteerd ondanks een onmiskenbaar gebrek aan eenvormigheid en vaste syntaxis. Internationaal bekeken kon zij niet met het Latijn wedijveren, noch met het Frans, doch dat belette haar niet een eigen leven te leiden.

Het kwalitatief peil bevredigde in die mate, dat we het Nederlands — voor zover we deze benaming voor die periode mogen gebruiken — toen gerust een cultuurtaal kunnen heten. Heel Europa kreeg de gelegenheid kennis te maken met onze taal, kunst en cultuur, enerzijds door in de belangstelling staande personen, — bijvoorbeeld kunstenaars — en anderzijds door onze rol in de ontwikkeling en verspreiding van het ‘gedrukte woord. Om heel even de Hollandse gewesten buiten beschouwing te laten, denken we aan de drukkerij van Plantin en de nieuwsbladen van Abraham Verhoeven. Ons volkse element — symptoom van een door taalverwantschap aan te duiden nationaal gevoel — reikte tot ver over onze grenzen door het werk van mensen als Breughel, Adriaan Brouwer en Marnix van Sint-Aldegonde, respectievelijk voor de schilderkunst en de literatuur.

Historische omstandigheden haalden ons cultuurbewustzijn en onze beschaving kwalitatief omlaag. Het economische leven kende eenzelfde tendens. Godsdienstige onverdraagzaamheid, bijgeloof en door de Spaanse overheersing bewerkte achterlijkheid doodden omzeggens elk initiatief en joegen onze intelligentia naar het Noorden. De bloei van de Verenigde Provinciën vanaf de zeventiende eeuw is trouwens in ruime mate te danken aan de Vlaamse en Brabantse geestelijke, economische en artistieke inbreng. Ook onze taal kon zich daar handhaven en we mogen wel zeggen dat een zekere grammaticale stabiliteit werd bereikt. Bovendien verzorgden onze sedertdien „Noorderburen” genoemde taalbroeders op puike wijze de verspreiding van het Nederlands, door hun maritieme, commerciële en koloniale successen.

Bij ons werd die taal meer en meer verdrongen, raakte zelfs gedegenereerd. Slechts na eeuwen ondernamen alleenstaande figuren als Verlooy en J.F. Willems pogingen om het Nederlands, „Nederduits” of „Vlaams” voor totale verdwijning te behoeden. Het ontstaan van de Vlaamse beweging was ergens een reactie tegen taalverdrukking door landgenoten, ditmaal dikwijls geen „vreemde overheersers”. Het in wezen Vlaams blijvende volk had nu gezegd een eigen land, doch kon zich niet

verzetten tegen een culturele moord die zich tegen haar voltrok. Eerst aarzelend, dan krachtiger door de uitdaging van het ook in taal bloeiende Noorden, bracht de Vlaamse beweging het aodige bewustzijn bij de bevolking om zulke eerloze geestelijke dood niet te sterven. In weerwil van de vele politieke moeilijkheden, de sociale en godsdienstige barrières, het gemis aan programma en botsende karakters en visies, bereikte die jonge Vlaamse beweging op enkele tientallen jaren heel wat. Vlaamsgezinden reikten de hand aan de Noordnederlanders, toonden zich in hoge mate leergierig en sleurden ze zelfs voor zover mogelijk voor een tijdje over de grens. Denken we hier even aan Julius De Geyter die Multatuli — een reus op Nederlands literatuurgebied — bij ons introduceerde. Evenmin mogen we hier het belang van de sedert de helft van vorige eeuw gehouden Nederlandse congressen onderschatten. Omstreeks 1900 onderhield de Vlaamse beweging contacten niet alleen met Noord-Nederland, doch ook met Duitsland, Frans-Vlaanderen en met Zuid-Afrika. De vooruitgang die onze cultuurgemeenschap sedertdien kenmerkte op sociaal, economisch en geestelijk gebied is u allen bekend.

‘Gesterkt en geïnspireerd door de verwezenlijkingen in het Noorden bereikten wij een positie die ons in staat stelt op onze beurt het prestige van het Nederlands in de wereld te versterken. Zonder schroom laten we thans zelfs Vlaamse auteurs voordragen voor de Nobelprijs literatuur. Het bestaan van een eigen instelling als de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap geeft ons de gelegenheid via een parlementaire instelling de ganze cultuurgemeenschap te betrekken bij het ‘bevorderen van onze cultuur, van het prestige van onze taal, wat niet betekent dat de nationale overheid de jongste decennia geen inspanningen zou geleverd hebben om op internationaal vlak onze cultuur aan bod te laten komen. Buiten afzonderlijke initiatieven van enkele departementen, soms in Unesco-verband, werden reeds enkele tientallen bilaterale culturele! verdragen afgesloten met andere landen. Hier dient echter reeds opgemerkt dat het Vlaams accent meermaals slechts een bescheiden plaats kreeg toebedeeld, daar dit telkens in een Belgische context kaderde.

In een nota over het beleid inzake internationale culturele samenwerking, opgesteld einde 1973, bracht de heer Van Elslande, minister van Buitenlandse Zaken, een overzicht van de bestaande diensten die tot taak hebben onze cultuur in het buitenland en aan buitenlanders vertoevende in België, kenbaar te maken. Hij onderlijnde wat voor de specifieke Vlaamse beschaving — indien wij het eens zo mogen uitdrukken — van belang was en toetste het bestaande aan gelijkaardige of te vergelijken instellingen in andere Europese landen. Wij volgen de minister in diens conclusie dat de promotie van onze cultuur vanwege officiële zijde

en in internationaal verband een groot gebrek aan coördinatie en middelen vertoont. Tussen bepaalde diensten van verschillende ministeries, die zich bezighouden met internationale culturele contacten, mangelt het aan samenwerking. Bovendien gebeurt het dat onze culturele attachés in de Belgische ambassades hun specifieke opdracht niet kennen, voor zover er daartoe welomlijnde opdrachten vastgesteld werden ! De initiatieven tot promotie van de Vlaamse cultuur — om heel even het begrip „Nederlandse cultuur” te nuanceren — dragen een sporadisch karakter en hun succes hangt dikwijls in ruime mate af van de inzet van privé-persoon en/of -instellingen.

De negatieve gevolgen hiervan laten zich dan ook gevoelen. Over onze grenzen weet men weinig af van de Vlamingen, hun levenswijze, hun opvattingen, hun verwezenlijkingen, hun verzuchtingen en de plaats die ze zichzelf wensen toe te bedelen in nationaal en internationaal verband.

De op te richten commissie voor internationaal cultureel beleid heeft bijgevolg een niet te onderschatten taak. Zij zal niet zonder werk blijven.

Zij zal zich interesseren voor particuliere initiatieven die onze cultuur moeten uitdragen en ze in de mate van het mogelijke steunen. Anderzijds zal zij zich bezighouden met het rationaliseren, coördineren en verbeteren van overheidsinitiatieven ter zake. Andere cultuurgemeenschappen, dikwijls bevoordeeld door het vormen van een natie in publiekrechtelijk verband, staan ons ver voor. Wij kunnen ze inhalen, zelfs met beperkte middelen. Wel dient de wil hiertoe aanwezig te zijn. Wij hebben echter voorbeelden genoeg die ons moeten uitmagen : mag ik als voorbeeld hier de werking van het Deens Instituut aanhalen ? In verscheidene landen bestaat dergelijk instituut, telkens met een beperkte doch uiterst bekwame personeelsbezetting. Inspanningen worden gedaan om belangstellenden naar het land zelf te halen, hen te laten kennismaken met mensen, gebruiken en instellingen. Deze prestatie wordt geleverd door een volk dat kwantitatief ongeveer even groot is als het Vlaamse. Waarom zouden wij — ik herhaal het, dit was slechts een voorbeeld — hieruit niet de nodige lessen trekken ?

Geachte Collega's, moge dit volstaan om u duidelijk te maken dat wij menen dat na de totstandkoming van een permanent orgaan voor samenwerking en overleg van onze Cultuurraad en de Nederlandse Staten-Generaal, wij het oprichten van deze Commissie voor internationaal cultureel beleid met meer dan gewone voldoening begroeten. De P.V.V.-fractie zal bijgevolg het voorstel van resolutie gaarne goedkeuren. (**Applaus**).

DE VOORZITTER : De Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (**op de tribune**) : Mijnheer de voorzitter, in de eerste plaats dank ik de verslaggever. Zowel de heer Coens als de heer Van In hebben zeer welsprekend het nut en de noodzakelijkheid van deze commissie geïllustreerd. Wij zijn het er volkomen mede eens dat deze commissie er nodig is, dat zij zo snel mogelijk moet kunnen werken en dat er voor het cultuurbeleid een bevruchtende kracht uitgaat van de internationale culturele betrekkingen. Daar heeft de heer Vreven trouwens ook op gewezen.

Waar wij het volkomen eens kunnen zijn met het eerste deel van de uiteenzetting van de heer Van In, geldt dit niet voor het tweede deel van zijn tussenkomst. Daar zou ik zijn pessimisme toch enigszins willen afzwakken. De heer Van In zegt dat er niets is gebeurd sinds 1974. Dat is onjuist. Naast het installeren van deze commissie, kunnen we wijzen op enkele zeer belangrijke beslissingen nog pas genomen door deze Regering. De tekst van het decreet dat de commissariaten-generaal moet oprichten, is reeds een zekere tijd klaar maar nog niet ingediend. Ondertussen heeft de Minister van Buitenlandse Zaken zich verbonden voor de cultuurraden jaarlijks verslag uit te brengen over het cultureel beleid van zijn departement. In tegenstelling met wat de heer Van In vreesde, wordt tevens de wet tot uitvoering van artikel 59bis, dus de wet met speciale meerderheid, ingediend in de Senaat. Dat ook is een beslissing van de kabinetsraad.

DE HEER G. VAN IN : Dus ondanks het ongunstig advies van de Raad van State ?

MEVROUW R. DE BACKER - VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden : Men heeft rekening gehouden met de adviezen van de Raad van State.

Wat de overige kritieken betreft op bepaalde aspecten van onze internationale culturele betrekkingen, weet de heer Van In dat vele daarvan aan een gebrek aan coördinatie moeten worden toegeschreven.

De commissariaten-generaal die eerstdaags door deze nieuwe Commissie zullen worden besproken zullen ertoe bijdragen dat er meer eenheid komt en dat de specifieke moeilijkheden die inderdaad op dit vlak hier en daar nog bestaan uit de weg worden geruimd.

De heer Vreven heeft gewezen op bepaalde minder gunstige ervaringen met de culturele attachés. Er zijn goede culturele attachés en er zijn misschien minder goede. Dat is zo in elke administratie. We menen dat in een later stadium de commissariaten-generaal ook voor grotere waarborgen kunnen zorgen.

Wat tenslotte de Frans-Vlaamse culturele betrekkingen betreft, waarover de heer Van In het heeft gehad, kunnen we zeggen dat in het kader van het Frans-Belgisch cultureel akkoord een mogelijkheid gezocht wordt van een omvorming van de gemengde commissie, op dezelfde manier als dit gebeurde voor het Belgisch-Nederlands cultureel akkoord. Wij menen dan ook dat in de toekomst een soepeler manier van werken zal mogelijk zijn. Beweren dat men vanuit Nederlandse Cultuur niets zou doen voor Frans-Vlaanderen is sterk overdreven. Wij kunnen integendeel wijzen op een aantal activiteiten die in het verleden onze zorg voor Frans-Vlaanderen hebben bewezen. **(Applaus op de banken van de meerderheid).**

DE VOORZITTER : Daar niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking voor gesloten. De artikelsgewijze bespreking zal straks worden gehouden.

ONTWERP VAN DECREET waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het 'begrotingsjaar 1976 - 6-B (1975-1976) - Nrs. 1 en 2.

Artikeisgewijze bespreking

DE VOORZITTER : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1976.

Artikel 1

De bestemming van voorlopige kredieten welke in mindering komen van de kredieten der sectoren der begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het begrotingsjaar 1976, wordt vastgesteld als volgt :

Aan de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden :

- a) Lopende uitgaven F 1 140 000 000
- b) Kapitaaluitgaven :
 - Niet gesplitste kredieten F 3 1800.000
 - Ordonnanceringskredieten F 180 000 000

Aan het Ministerie van Middenstand :

Lopende uitgaven F 94900000

Aan de Minister van Verkeerswezen :

- a) Lopende uitgaven F 41500 000
- b) Kapitaaluitgaven :
 - Niet gesplitste kredieten F 6300000
 - Ordonnanceringskredieten F 100 000 000

Aan het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin :

- a) Lopende uitgaven F 110 400 000
- b) Kapitaaluitgaven :
 - Niet gesplitste kredieten F 6300000

Aan het Ministerie van Landbouw :

- a) Lopende uitgaven F 4200000
- b) Kapitaaluitgaven :
 - Niet gesplitste kredieten F 75000

Aan het Ministerie van Economische Zaken :

Lopende uitgaven F 19 800 000

— **Aangenomen.**

Art. 2

Voorlopige kredieten ten belope van 530 200 000 frank en 8 300 000 frank, respectievelijk voor de lopende uitgaven en voor de kapitaaluitgaven, welke in mindering komen van de kredieten van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1976, zijn bestemd voor de Minister van Nationale Opvoeding.

— **Aangenomen.**

Art. 3

De voorlopige kredieten waarvan de bestemming bij dit decreet wordt bepaald, mogen niet aangewend worden tot nieuwe lopende en kapitaaluitgaven vroeger niet toegelaten door de Legislatuur.

— **Aangenomen.**

Art. 4

Dit decreet treedt in werking op 1 april 1976.

— **Aangenomen.**

DE VOORZITTER : De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

Naamstemming over het gehele ontwerp van decreet.

DE VOORZITTER : Aan de orde is de naamstemming over het gehele ontwerp van decreet waarbij de bestemming wordt vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, Nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1976.

Uitslag van de stemming :

- 136 leden namen deel aan de stemming ;
 91 leden hebben geantwoord ja ;
 35 leden hebben geantwoord neen ;
 10 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt de Raad het ontwerp van decreet aan ; het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden overgezonden.

JA hebben geantwoord :

Akkermans P.	Leynen H.
Bascour J.	Lindemans L.
Bertels L.	Martens Wilfried
Blanckaert Karel	Mesotten W.
Bogaert Albert	Monard G.
Bonnell R.	Moors C.
Buchmann J.	Nauwelaers L.
Chabert J.	Olivier M.
Claes Albert	Otte R.
Claeys Walter	Pede J.
Coens D.	Peeters Renaat
Colla F.	Rolin Jaquemyns R.
Cooreman E.	Rutten M.
Coucke M.	Smeers T.
Daems Jean	Smets A.
Daems Joseph	Smitt C. (Mej.)
d'Alcantara A.	Staels-Dompas N.
De Backer-Van Ocken	(Mevr.)
H. (Mevr.)	Steyaert H. (Mej.)
De Bondt F.	Suykerbuyk H.
De Clercq Constant	Swaelen F.
Deolercq Tijl	Uyttendaele R.
De Croo H.	Vanackere L.
Degrève L.	Van Canneyt J.
De Kerpel P.	Vandamme F.
Demeester-De Meyer	Vandekerckhove
W. (Mevr.)	Robert
Demey O.	Vandenabeele A.
De Paepe P.	Van der Aa M.
De Seranno J.	Van Dessel J.
De Vidts P.	Vandewiele M.
Devos G. (Mej.)	Van Geel J.
Dewulf Maurice	Vangronsveld F.
D'Haeyer R.	Van Herreweghe M.
Dhoore L.	Vankeirsbilck E.
Diegenant A.	Van Mechelen F.
Dupré J.	Vannieuwenhuyze R.
Flamant E.	Van Rompaey R.
Gijs R.	van Waterschoot J.
Grootjans F.	Verhaegen Guido
Hendrickx J.	Verhaegen Joris
Hulpiau R.	Verlaakt-Gevaert M.
Kelchtermans L.	(Mevr.)
Kempinaire A.	Verleysen W.
Keuleers J.	Verroken J.
Lagae A.	Vreven A.
Lavens A.	Walt Niel L.
Leemans E.	Wijnen F.

NEEN hebben geantwoord :

Adriaenssens H.	Maes Robert
Adriaenssens J. (Mevr.)	Nauwelaerts-Thues J.
Babylon M.	(Mevr.)
Bergers G.	Peeters Paul
Blancquaert François	Raskin E.
Bogaerts August	Rombaut L.
De Beul A.	Temmerman G.
Degraeve J.	Valkeniers J.
De Kegel G. (Mevr.)	Vandemeulebroucke J.
Delepierre L. (Mevr.)	Van den Eynden J.
Geldolf W.	Van Elewyck J.
Goemans H.	Van Grembergen P.
Jorissen W.	Van Hoeylandt B.
Julliams I. (Mevr.)	Vanijlen E.
Kuijpers W.	Van In G.
Laridon A.	Van Nooten E.
Leys P.	Van Ooteghem O.
Maes Nelly (Mevr.)	Vansteenkiste Luc

Zich ONTHOUDEN hebben :

Bode M.	Vandenhove M.
De Rore A.	Vanderborgh F.
Henckens J.	Vandezande R.
Olaerts J.	Van Lent A.
Persyn W.	Vansteenkiste Emiel

DE VOORZITTER : De leden die zich hebben onthouden, worden verzocht de redenen voor hun onthouding kenbaar te maken.

DE HEER G. VAN IN : Mijnheer de Voorzitter, er hebben een aantal leden van onze fractie afgesproken met leden van de meerderheid. Onze fractie heeft tegengestemd. Ik maak van deze gelegenheid gebruik om erop te wijzen dat geen enkel lid van de regering zich de moeite heeft getroost om te antwoorden op mijn fundamentele bezwaren.

DE HEER M. BODE : Ik heb afgesproken met de heer Breyne.

DE HEER J. HENCKENS : Ik heb afgesproken met de heer Boel.

DE HEER J. OLAERTS : Ik heb afgesproken met de heer Tanghe.

DE HEER M. VANDENHOVE: Ik heb afgesproken met de heer Gheysen.

DE HEER E. VANSTEENKISTE : Ik heb afgesproken met de heer Dries Claeys.

DE HEER VANDEZANDE : Ik heb afgesproken met de heer Verbist.

DE HEER W. PERSYN : Ik heb afgesproken met de heer Lucien Martens.

DE HEER A. VAN LENT : Ik heb afgesproken met de heer Dequae.

DE HEER A. DE RORE : Ik heb afgesproken met de heer Vandenberghe.

DE HEER F. VANDERBORGHT : Ik heb afgesproken met de heer Coppieters.

DE HEER L. ROMBAUT : Mijnheer de Voorzitter, ik wilde neen stemmen, maar ik heb mij vergist.

DE VOORZITTER : Akte wordt daarvan genomen.

ONTWERP VAN DECREET houdende oprichting van een Hoge Raad voor de Volksontwikkeling - 125 (1974-1975) - Nrs. 1 tot 4.

Artikelsgewijze bespreking

DE VOORZITTER : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Hoge Raad voor de Volksontwikkeling.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Bij de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse Cultuur behoort, wordt een Hoge Raad voor Volksontwikkeling opgericht, hierna te noemen de Raad.

DE VOORZITTER : Het woord is aan de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden.

MEVROUW R. DE BACKER - VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, ik zou natuurlijk niet durven vragen dit decreet goed te keuren zolang ik niet heb geantwoord op de vragen die werden gesteld.

Allereerst dank ik de verslaggever voor zijn zeer goed en zeer uitgebreid verslag, alsmede alle commissieleden die in de commissie zo positief hebben meegewerkt aan de totstandkoming van dit decreet. Alle amendementen die door de meerderheid of door de oppositie werden ingediend werden ofwel aangenomen ofwel verwerkt in de tekst.

De voornaamste vragen betreffende dit decreet, gesteld door mevrouw Maes, de heer Buchmann en mevrouw De Meester, handelen over een later op te richten centrale raad voor het cultuurbeleid waarover zij terecht enige uitleg vragen.

Dergelijke centrale raad zou in de toekomst de regering, en met alleen de minister van Cultuur, maar ook de wetgevende macht, bijvoorbeeld de Nederlandse Cultuurraad, kunnen adviseren inzake het geheel van het Cultureel werk, zoals overigens de vroegere Hoge Raad voor de Volksopleiding zelf in een advies heeft gevraagd. Het culturele werk dient uiteraard zeer breed te worden opgevat en omvat zowel het jeugdwerk als het kunstonderwijs, zowel de Volksontwikkeling als de sport, zowel de kunsten als de openbare lectuurvoorziening. Al deze sectoren moeten natuurlijk vertegenwoordigd zijn in zo'n centrale raad voor het Cultuurbeleid.

De Hoge Raad voor de Volksopleiding moet daarentegen aanzien worden als een Hoge Raad met sectoriële bevoegdheid, die zeer deskundig moet zijn om adviezen te formuleren over de eigen inhoudelijke materies, zoals ook ander sectoriële raden zoals deze voor de samenlevingsopbouw, de bibliotheken, de film, de dramatische kunsten, enz. adviezen kunnen formuleren over hun eigen domein of sector in de culturele bedrijvigheid.

De naast elkaar bestaande en gespecialiseerde adviesorganen vervullen al te vaak de rol van drukkingsgroep voor partiële uitzichten van het cultuurbeleid, doch op deze wijze kan geen samenhangend beleidsadvies tot stand komen en wordt het terrein met klaargemaakt voor een globale sociale culturele planning, waarnaar Mevrouw Maes heeft gevraagd.

De mogelijke centrale raad voor het cultuurbeleid weze dus niet de optelsom van de bestaande raden. De bevoegdheid van de raad zou zich integendeel uitstrekken tot alles wat de bevoegdheid en het werkterrein van de sectoriële raden overstijgt.

Bovendien zou de raad een geschikt forum kunnen zijn voor de sectoriële raden om een bredere kijk te krijgen op alle domeinen van het culturele leven.

Dit overstijgen van het eigen sectoriële gezichtspunt zou ook een heilzame mentaliteitsverandering kunnen teweeg brengen.

In de huidige planning komen de culturele aangelegenheden onvoldoende aan bod. Zij wordt hoofdzakelijk geïnspireerd en uitgewerkt op basis van de problemen en strevingen in de sociaal-economische sector, zodat de globale planning van het sociaal-cultureel beleid een te marginale aangelegenheid blijft.

Een centraal orgaan zou de cultuurpolitiek ook een meer zelfbewuste en volwassen identiteit kunnen geven en de maatschappelijke betekenis ervan beklemtonen.

Adviezen omtrent het gehele cultuurbeleid, omtrent de globale sociaal-culturele planning op nationaal vlak, als bijvoorbeeld de sociaal-culturele infrastructuur, die duidelijk de bevoegdheid van de sectoriële raden en hun partiële benadering overstijgen, kunnen per definitie slechts worden uitgewerkt op een bredere gespreksbasis waarvan de onderscheiden en sectoriële raden zouden deel uitmaken. De onderlinge relaties en de samenwerking tussen de sectoriële raden kunnen geregeld worden binnen dergelijke Centrale Raad voor het Cultuurbeleid. Er werd ook naar de middelen gevraagd, meer speciaal door Mevrouw Maes en de heer Buchmann. De financiële middelen die voorzien zijn in een speciaal artikel van de begroting voor het jaar 1976 bedragen inderdaad maar 500.000 frank. In geloof echter dat dit voor de huidige behoeften voldoende zal zijn. De infrastructuur en het personeel worden ter beschikking gesteld door het Bestuur voor Volksontwikkeling en Openbare Lektuurvoorziening. Het decreet op de instellingen zal weldra in de kabinetsraad worden besproken vermits de tekst volledig klaar is en een aantal adviezen reeds heeft doorlopen.

Tenslotte werd door de heer Buchmann gevraagd wanneer de commissie voor de Culturele centra zou worden hersamengesteld. Deze commissie moet inderdaad opnieuw worden samengesteld, maar wij wachten af omdat wij te dier gelegenheid een bredere commissie voor infrastructuur zouden willen aanstellen die dan evident volledig volgens de regels van het Cultuurpact zou samengesteld zijn. Wij menen immers dat de materie van de Culturele centra dient bekeken in het geheel van de culturele infrastructuur en dat wij moeten kunnen komen tot een bredere commissie voor de ganse infrastructuur. **(Applaus).**

DE HEER J. VAN ELEWYCK: In uitvoering van een nog goed te keuren decreet !

DE VOORZITTER : Mevrouw Maes heeft het woord.

MEVROUW MAES **(op de tribune)** : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, geachte Collega's, verontschuldigd mij wanneer ik voor een paar minuten uw intense aandacht vraag. In uw verklaring, mevrouw de Minister, heeft U een omschrijving opgenomen die mij als lid van de commissie die aan dit decreet heeft meegewerkt enigszins verbaast. Wij hebben urenlang gediscussieerd in de commissie omdat wij het niet eens waren met het zuiver gelijkschakelen van de Hoge Raad voor Volksontwikkeling met de andere sectoriële raden. Wij zijn uiteindelijk tot een vergelijk gekomen — ik hoop dat ik niemands visie on-

recht aandoe — waarbij wij het onderscheid gemaakt hebben tussen de sector van het volksontwikkelingswerk en de bredere problematiek van de volkontwikkeling. Wij hopen dat wij op dezelfde golflengte spreken als wij zeggen dat voor ons de Hoge Raad derhalve niet op dezelfde manier mag worden behandeld als dat met de andere sectoriële raden het geval is, omdat de Hoge Raad in onze opinie moet bevoegd blijven om de weerslag te onderzoeken van het cultuurbeleid op de gehele volksontwikkeling.

Ik dacht dat deze precisering — mocht U ze beamen — dit debat zou verklaren. **(Applaus op de banken van de Volksunie).**

DE VOORZITTER : Het woord is aan de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden : Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, de vergissing komt misschien hierdoor dat ik zojuist een bepaling heb gegeven van de Centrale Raad voor het Cultuurbeleid en de Hoge Raad heb gesitueerd in deze Centrale Raad. Ik dacht dat voldoende geweten was wat wij moeten verstaan door de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling, vermits de verslaggever hiernaar verwijst. Een bepaling van volksontwikkeling is ook opgenomen in de tekst. Er is inderdaad een duidelijk verschil tussen volksontwikkeling als ruimere doelstelling in het cultuurbeleid en volksontwikkelingswerk, als werksoort in het sociaal-cultureel werk.

DE VOORZITTER: Aangezien niemand meer het woord vraagt, breng ik artikel 1 in stemming.

— **Aangenomen.**

Art. 2

Onder volksontwikkeling worden voor de toepassing van dit decreet verstaan : alle georganiseerde activiteiten van buitenschoolse culturele ontwikkeling en vorming van volwassenen.

Worden als volksontwikkelingssectoren aangezien het sociaal-cultureel vormingswerk, het ontwikkelingswerk, de amateuristische kunstbeoefening, de creatieve vrijetijdsbesteding, de cultuurspreiding en de culturele animatie in de culturele infrastructuur, meer in het bijzonder in de erkende culturele centra als bedoeld in het decreet van 16 juli 1973 betreffende de toekenning van weddetoelagen aan cultuurfunctionarissen werkzaam in erkende culturele centra die het culturele leven in de Nederlandstalige gemeenschap bevorderen.

Worden niet voor de toepassing van dit decreet als volksontwikkelingssectoren beschouwd de planning en de bouw van de culturele infrastructuur, de volksontwikkelingsactiviteiten in het openbaar bibliotheekwerk, de professionele kunstbeoefening, het schoolse onderwijs en de samenlevingsopbouw.

— **Aangenomen.**

Art. 3

De Raad heeft tot taak de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse Cultuur behoort en de andere Ministers, die bevoegdheden hebben inzake Volksontwikkeling, hetzij op hun verzoek, hetzij uit eigen beweging, te adviseren over alle aangelegenheden die van belang zijn voor de bevordering van Volksontwikkeling.

Ontwerpen van decreten, besluiten en reglementen inzake Volksontwikkelingswerk worden hem door de Ministers voorgelegd. In dat geval moet de Raad zijn advies uitbrengen binnen de drie maanden. Bij gebrek daaraan wordt aan de raadplegingsvereiste voorbijgegaan.

— **Aangenomen.**

Art. 4

De Koning bepaalt de samenstelling en regelt de werkwijze van de Raad, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 16 juli 1973, waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt en zodanig dat de aanwezigheid van de verschillende sectoren van het volksontwikkelingswerk verzekerd is.

— **Aangenomen.**

Art. 5

De wet van 3 april 1929 houdende instelling van een Hoge Raad voor de Volksopleiding, wordt opgeheven voor het Nederlandse taalgebied en voor de volksontwikkeling in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

— **Aangenomen.**

DE VOORZITTER : De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

Naamstemming over het gehele ontwerp van decreet

DE VOORZITTER : Aan de orde is de naamstemming over het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Hoge Raad voor de Volksontwikkeling.

Uitslag van de stemming :

136 leden namen deel aan de stemming ;
136 leden hebben geantwoord ja.

Dientengevolge neemt de Raad het ontwerp van decreet aan ; het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden overgezonden.

JA hebben geantwoord :

Adriaensens H.	Flamant E.
Adriaensens J. (Mevr.)	Geens G.
Akkermans P.	Geldolf W.
Babylon M.	Gijs R.
Bascour J.	Goemans H.
Bertels L.	Grootjans F.
Bergers G.	Henckens J.
Blanckaert Karel	Hendrickx J.
Blanquaert François	Hulpiau R.
Bode M.	Jorissen W.
Boey F.	Julliams 1 (Mevr.)
Bogaert Albert	Kelchtermans L.
Bogaerts August	Kempinaire A.
Bonnell R.	Keuleers J.
Buohmann J.	Kuijpers W.
Chabert J.	Lagae A.
Claes Albert	Laridon A.
Claeys Walter	Lavens A.
Coens D.	Leemans, E.
Colla F.	Leynen H.
Cooreman E.	Leyns P.
Coucke M.	Lindemans L.
Daems Jean	Maes Nelly (Mevr.)
Daems Joseph	Maes Robert
De Baoker-Van Ocken	Martens Wilfried
H. (Mevr.)	Mesotten W.
De Beul A.	Monard G.
De Bondt F.	Moors C.
De Clercq Constant	Nauwelaers L.
Declercq Tijn	Nauwelaerts-Thues J.
De Croo H.	(Mevr.)
Degraeve J.	Olaerts J.
Degrève L.	Olivier M.
De Kegel G. (Mevr.)	Otte R.
De Kerpel P.	Pede J.
Delepierre L. (Mevr.)	Peeters Paul
Demeester-De Meyer	Peeters Renaat
W. (Mevr.)	Persyn W.
Demey O.	Raskin E.
De Paepe P.	Rolin Jaquemyns R.
De Rore A.	Rombaut L.
De Seranno J.	Rutten M.
De Vidts P.	Smeers T.
De Vlies P.	Smets A.
Dewulf Maurice	Smitt C. (Mej.)
D'Haeyer R.	Staels-Dompas N.
D'Hondt-Van Op	(Mevr.)
denbosch P. (Mevr.)	Steyaert H. (Mej.)
Dhoore L.	Suykerbuyk H.
Diegenant A.	Swaelen F.
Dupré J.	Temmerman G.

Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Vanackere L.
Van Canneyt J.
Vandamme F.
Vandckerckhove

Robert

Vandemeulebroucke J.
Vandenabeele A.
Van den Eynden J.
Vandenhove M.
Van der Aa M.
Vanderborgh F.
Van Desscl J.
Vandewiele M.
Vandezande R.
Van Elewyck J.
Van Geel J.
Van Grembergen P.
Van Herreweghe M.
Van Hoeylandt B.

Vanijlen E.
Van In G.
Vankeirsbilck E.
Van Lent A.
Vannieuwerihuyze R.
Van Nooten E.
Van Ooteghem O.
Van Rompaey R.
Vansteenkiste Emiel
Vansteenkiste Luc
Verhaegen Guido
Verhaegen Joris
Verlackt-Gevaert M.
(Mevr.)

Verleysen W.
Verroken J.
Vreven A.
Waltniel L.
Wijnen F.
Willems G.

Dientengevolge neemt de Raad het voorstel van resolutie aan.

JA hebben geantwoord :

Adriaensens H.
Adriaensens J. (Mevr.)
Akkermans P.
Babylon M.
Bascour J.
Bergers G.
Bertels L.
Blanckaert Karel
Blancquaert François
Bode M.
Boey F.
Bogaert Albert
Bogaerts August
Bonnell R.
Bourgeois A.
Buchmann J.
Chabert J.
Claes Albert
Claeys Walter
Coens D.
Colla F.
Cooreman E.
Coucke M.
Daems Jean
Daems Joseph
De Backer-Van
Ocken H. (Mevr.)
De Beul A.
De Bondt F.
De Clercq Constant
Declercq Tijn
De Croo H.
Degraeve J.
Degrève L.
De Kegel G. (Mevr.)
De Kerpd P.
Delepierre L. (Mevr.)
Demeester-
De Meyer W. (Mevr.)
Demey O.
De Paepe P.
De Rore A.
De Seranno J.
De Vidts P.
De Vlies P.
Dewulf Maurice
D'Haeyer R.
'D'Hondt-Van Opden-
bosch P. (Mevr.)
Dhoore L.
Diegenant A.
Dupré J.
Flamant E.
Geens G.
Geldolf W.
Gijss R.

Goemans H.
Grootjans F.
Henckens J.
Hendrickx J.
Hulpiau R.
Jorissen W.
Julliams J. (Mevr.)
Kelchtermans L.
Kempinaire A.
Keuleers J.
Kuijpers W.
Lagae A.
Laridon A.
Lavens A.
Leemans E.
Leynen H.
Leys P.
Lindemans L.
Maes Nelly (Mevr.)
Maes Robert
Martens Wilfried
Mesotten W.
Monard G.
Moors C.
Nauwelaers L.
Nauwelaerts-
Thues J. (Mevr.)
Olaerts J.
Olivier M.
Otte R.
Pede J.
Peeters Paul
Peefers Renaat
Persyn W.
Raskin E.
Rolin Jaequemyns R.
Rombaut L.
Rutten M.
Smeers T.
Smets A.
Smitt C. (Mej.)
Staels-
Dompas N. (Mevr.)
Steyaert H. (Mej.)
Suykerbuyk H.
Swaelen F.
Temmerman G.
Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Vanackere L.
Van Canneyt J.
Vandamme F.
Vandekerckhove Robert
Vandemeulebroucke J.
Vandenabeele A.
Van den Eynden J.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer M. Coppieters c.s. betreffende de benoeming van een commissie voor internationaal cultureel beleid - 136 (1975 - 1976) - Nrs. 1 en 2.

Artikelsgewijze bespreking

DE VOORZITTER : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van resolutie van de heer Coppieters c.s. betreffende de benoeming van een commissie voor internationaal cultureel beleid. Het enig artikel luidt als volgt :

Enig artikel

De Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap benoemt een commissie voor internationaal cultureel beleid.

De Raad verzoekt het Bureau onverwijld, overeenkomstig artikel 10 van het Reglement van Orde, een voorstel te formuleren over de bevoegdheid en de samenstelling van deze commissie."

— Aangenomen.

Geen opmerkingen ?

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

Naamstemming

DE VOORZITTER: Aan de orde is de naamstemming over het voorstel van resolutie van de heer M. Coppieters c.s. betreffende de benoeming van een commissie voor internationaal cultureel beleid.

Uitslag van de stemming.

136 leden namen deel aan de stemming.

136 leden hebben geantwoord ja.

Vandenhove M.
 Van der Aa M.
 Vanderborgh F.
 Van Dessel J.
 Vandewiele M.
 Vandezande R.
 Van Elewyck J.
 Van Geel J.
 Vangronsveld F.
 Van Herreweghe M.
 Van Hoeylandt B.
 Vanijlen E.
 Van In G.
 Vankeirsbilck E.
 Van Lent A.

Vannieuwenhuyze R.
 Van Nooten E.
 Van Ooteghem O.
 Van Rompaey R.
 Vansteenkiste Emiel
 Verhaegen Guido
 Verhaegen Joris
 Verlact-
 Gevaert M. (Mevr.)
 Verleysen W.
 Verroken J.
 Vreven A.
 Walt Niel L.
 Wijnen F.
 Willems G.

BENOEMING VAN EEN COMMISSIE

DE VOORZITTER : Ten gevolge van de zo pas aangenomen resolutie kan thans worden overgegaan tot de benoeming van een commissie voor internationaal cultureel beleid.

Door de fractievoorzitters zijn reeds de namen ingediend van de kandidaten van hun respectieve fracties.

Derhalve stel ik U, namens het Bureau en de fractievoorzitters, conform art. 10 nr. 1, van het Reglement van Orde, de onmiddellijke benoeming van bedoelde commissie voor.

Is de Raad het daarmee eens ?

(Instemming).

Aldus is dan besloten.

In overleg met de fractievoorzitters stelt het Bureau tevens voor die commissie de benaming Commissie voor buitenlands cultuurbeleid te geven.

Is de Raad het met deze benaming eens ?

(Instemming)

Dan is aldus besloten en gaan wij thans over tot de benoeming.

Er werden lijsten rondgedeeld waarop de namen voorkomen van de door de fracties voorgedragen kandidaat-leden, met inachtneming van het beginsel van de evenredige vertegenwoordiging.

DE HEER J. VAN ELEWYCK : Mijnheer de Voorzitter, er ontbreekt op de lijst die werd rondgedeeld de naam van een plaatsvervangend lid van de B.S.P.-fractie.

Ik neem aan dat het niet uw bedoeling was ons te amputeren van dit plaatsvervangend lid vooral omdat het gaat om de heer Rombaut.

DE VOORZITTER: Ik meen, mijnheer Van Elewyck, dat er maar twee namen werden meegegeeld. Indien U mij de derde naam vermeldt, kunnen wij hem onmiddellijk toevoegen.

DE HEER VAN ELEWYCK: Wij hebben het daarnet gedaan, mijnheer de Voorzitter, het betreft de ondervoorzitter van de Raad, de heer Rombaut.

DE VOORZITTER : Deze naam wordt dus aan de lijst toegevoegd.

Zijn er nog opmerkingen ?

(Nee)

Aangezien het aantal kandidaten, zowel voor de vaste leden als voor de plaatsvervangers, overeenstemt met het aantal te begeven mandaten, verklaar ik derhalve de voorgedragen kandidaten verkozen.

De Commissie voor buitenlands cultuurbeleid is dus samengesteld als volgt :

— als vaste leden :

— voor de C.V.P. : de heren D. Coens, E. Cooreman, C. De Clercq, J. Gerits, R. Gijs, R. Otte, A. Smets, H. Suykerbuyk, Guido Verhaegen en J. Verroken ;

— voor de B.S.P. : de heren H. Boel, A. Laridon, F. Vanijlen, J. Van Elewyck en M. Vandenhove ;

— voor de V.U. : de heer E. De Facq, mevrouw N. Maes, de heren F. Van der Elst en P. Van Grembergen ;

— voor de P.V.V. : de heren J. Buchmann, Jean Daems, L. Degrève en E. Vandermissen ;

— als plaatsvervangers :

voor de C.V.P. : mejuffrouw G. Devos, de heer J. Henckens, mejuffrouw R. Steyaert, de heren Leo Vanackere en Joris Verhaegen ;

— voor de B.S.P. : mevrouw L. Delepierre, de heren A. De Rore en L. Rombaut ;

— voor de V.U. : de heren H. de Bruyne en J. Vandemeulebroucke ;

— voor de P.V.V. : de heren E. Flamant en P. Poortmans.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Indiening en verzending

DE VOORZITTER : Dames en Heren, een voorstel van resolutie werd door de heer Coppieters C.G. ingediend. Het luidt als volgt :

„De Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap verzoekt de heer Minister van Buitenlandse Zaken onverwijld een rapport uit te brengen over het aandeel van de Nederlandse cultuurgemeenschap in de uitvoering van door België gesloten culturele verdragen.”

Dit voorstel van resolutie wordt verzonden naar de Commissie voor buitenlands cultuurbeleid.

VRAAG OM UITLEG (R.v.O. art. 49)

Vraag om uitleg van de heer D. Coens tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over het beleid inzake de muziekcultuur, de muzikale opleiding en de spreiding van de eigen muziek.

DE VOORZITTER : Dames en Heren, aan de orde is de vraag om uitleg van de heer D. Coens tot de Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden over het beleid inzake de muziekcultuur, de muzikale opleiding en de spreiding van de eigen muziek.
De heer Coens heeft het woord.

DE HEER D. COENS (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, geachte Collega's, de aanleiding tot deze vraag om uitleg is te zoeken in de actuele gebeurtenissen rondom de vraag of onze kunstenaars van eigen taal- en cultuurgemeenschap voldoende aan bod komen in de BRT-programma's.

De eerste tekenen van ontevredenheid in de betrokken kringen kwamen duidelijk tot uiting op het laatste radio- en TV-bal te Antwerpen.

Sindsdien heeft de actie zich geconcretiseerd en was er op 17 februari jl. te Antwerpen een colloquium van zangers, auteurs, producers en andere kunstenaars, die zich benadeeld achten door een gebrek aan belangstelling vanwege de BRT. Hun klachten gelden zowel de vocale en instrumentale als de orkestrale muziek.

Dit staat in tegenstelling, zeggen zij, tot andere landen waar, ook uit economische overwegingen, de nationale productie een behoorlijk en gegarandeerd aandeel in de uitzendingen **moet** krijgen.

Zo zou uit persmededelingen uit de tweede helft van februari blijken, dat het aandeel van de nationale productie in de eigen omroep, in Spanje 50 procent voor instrumentale ontspanningsmuziek en 75 procent voor gezongen nummers bedraagt. In Frankrijk zou dat 50 procent zijn. Canada had enkele jaren geleden praktisch geen nationale muziekleven; goede muzikanten weken uit naar de Verenigde Staten; bij wet werd het aandeel van de nationale kunstenaars in de eigen omroepuitzendingen op 55 procent bepaald; twee jaar later stond Canada voor de lichte muziek alleen al bij de topnamen op wereldvlak.

Ook de CISAC (Conseil international des auteurs et compositeurs de musique) — die nochtans de omroepinstellingen aanspoort om uit de wereldproductie het allerbeste te kiezen — erkent dat aan de nationale productie een **billijk** deel in de zendtijd voorbehouden moet worden.

En wat is de toestand in ons land? Er zouden thans, op de BRT, zowat 10 procent eigen pro-

dukties worden gedraaid. SABAM betaalt ongeveer 420 000 F auteursrechten aan buitenlandse componisten en 180 000 F aan nationale kunstenaars. De Belgische grammofoonplatenmaatschappijen herleiden hun investeringen tot een minimum; meer afzetgelegenheid betekent voor hen meer investeringen; dat betekent ook meer werkgelegenheid voor technici, musici, enz.; dat betekent ook meer opdrachten voor de drukkerijen (platenhoezen), hogere omzetcijfers voor vertegenwoordigers en platenhandelaars, hogere royalties aan Belgische artiesten omdat hun populariteit zou stijgen.

Het is dus terecht dat de te Antwerpen samgekomen kunstenaars zich beklagen over hun toestand die niet enkel voor hen financieel nadelig is maar ook voor de economie van het land.

Er bestaat geen enkele reden, zo zeggen zij, om genoeg te nemen met de huidige toestand die nationale auteurs ontmoedigt en schaadt, die de Staat miljoenen franken aan rechten kost ten voordele van het buitenland, die eigen muziek vervangt door vreemde producties die in geen enkel opzicht meer verdiensten kunnen aanwijzen.

Zij wensen dat de helft van de zendtijd van de BRT besteed zou worden aan nationale producties. Hierin gaan zij dus verder dan onze collega, de heer Diegenant, die in zijn voorstel van decreet ter bevordering van de eigen muziekcultuur, dit aandeel op 25 procent vaststelt.

Maar hoe dan ook, „de BRT is een overheidsinstelling die” — zoals iemand het op het colloquium te Antwerpen uitdrukte — „belast is met het verspreiden van informatie, cultuur en ontspanning; en als dusdanig is het een lichaam dat onze cultuur binnen en buiten onze grenzen kan bekendmaken, verspreiden en bevorderen”.

De vraag kan dan ook worden gesteld of er, aangaande de muziekspreiding — zowel vokale als instrumentale en orkestrale — bij de BRT bepaalde reglementen en gebruiken bestaan die een billijk en evenwichtig aandeel aan de nationale productie van eigen taal- en cultuurgemeenschap verzekeren. Een belangrijk facet van de muziekspreiding is de territoriale spreiding. Hierbij gaat de aandacht naar een ander genre van muziek.

Het „Festival van Vlaanderen” dat optreedt in steden zoals Brussel, Gent, Antwerpen en Brugge, is iedereen bekend.

Maar wat gebeurt er in andere belangrijke provinciecentra, zoals Turnhout, Lier, Oostende?

Culturele organisaties voor volkswontwikkeling kunnen met de steun van het Ministerie van Nederlandse Cultuur, kunstmanifestaties organiseren; kunnen zij die steun ook bekomen voor het organiseren van muziekmanifestaties, en dat zelfs in kleine gemeenten? En is het geen beperking dat zo iets altijd op vraag van de organisaties voor volkswontwikkeling moet gebeuren? En tenslotte,

bestaan er daar normen wat Belgische muziek aangaat, zowel wat de uitvoerders als de uitgevoerde werken betreft ?

Een laatste punt waarover ik wens te handelen, is dat van de muzikale opleiding.

Vanaf zeer jeugdige leeftijd reeds kunnen kinderen lessen volgen in het gesubsidieerd muziekonderwijs ; op de leeftijd van 15 jaar kunnen ze de prijs van uitmuntendheid behalen in een Academie. Daarna kunnen ze het Conservatorium te Gent, Antwerpen of Brussel volgen. Maar in het kader van de herstructurering wenst men die conservatoria om te vormen tot hoger onderwijs van het lange type, dit in uitvoering van de wet van 7. juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs.

Kan mevrouw de Minister mij zeggen hoever deze herstructurering staat en welke voorzieningen er werden en nog zullen worden getroffen voor het opvangen van de kinderen tussen 15 en 18 jaar ? Welke vorderingen werden er met deze kunsthumaniora reeds gemaakt ? Kunt U mij nader inlichten over het doel van de inrichting van de preprofessionele afdelingen ? Hoever staat het, anderzijds, met de voorbereiding van de bijzondere wet op de algemene structuur van het hoger kunstonderwijs, bedoeld in artikel 16 van de wet van 7 juli 1970 ? Moet er ook niet iets worden gedaan, in het kader van de herstructurering, aan het muziekonderwijs met beperkt leerplan ? Tot welke resultaten kwam de nationale werkgroep die twee jaar geleden met dit doel werd opgericht ? Kan er reeds iets worden gezegd over de experimenten die met betrekking hiermede in de conservatoria te Gent en te Antwerpen aan de gang zijn ?

En tenslotte, wat zal er gebeuren met de leerlingen die op algemeen vormend peil geen voldoende resultaten behalen maar op muzikaal gebied over groot talent beschikken ?

Mevrouw de Minister, er zijn 3 punten waaromtrent ik graag van U opheldering had bekomen : ten eerste, bevordering van de eigen muziekproductie ; ten tweede, bevordering van de muziekspreading door onder andere ruimere subsidiëring, ook buiten de grote centra ; ten derde, op vulling van de leemten inzake de muzikale opleiding.

Ik dank U bij voorbaat voor de opheldering die U zult willen geven betreffende een niet te verwaarlozen aspect van uw cultuurbeleid. **(Applaus)**

DE VOORZITTER : Dames en Heren, bij dit punt van de agenda heeft de heer De Beul zich als spreker laten inschrijven.

Het Reglement bepaalt dat hij slechts het woord kan nemen na het antwoord van de Minister. Indien de Raad en de Minister het daarmee eens zijn, kan ik hem echter thans het woord verlenen. Geen bezwaar ? **(Nee)**

De heer De Beul heeft het woord.

DE HEER A. DE BEUL **(op de tribune)** : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, mijnheer de Minister, geachte Collega's, iedereen in deze Cultuurraad gaat wel akkoord met de bekommerning van collega Coens over het aan bod komen van de kunstenaars van onze eigen cultuurgemeenschap in radio en televisie.

Het interessante voorstel van collega Diegenant is ingegeven door dezelfde bekommerning.

Toch zou ik bij deze gelegenheid een paar bedenkingen willen formuleren.

Naar aanleiding van het colloquium te Antwerpen heeft een kritisch journalist de vraag opgeworpen of wij over voldoende talent beschikken om 50 procent van onze B.R.T.-uitzendingen met muziek van eigen bodem te vullen. Hoezeer wij geloven dat er in Vlaanderen veel talent is dat tengevolge van het niet goed te praten B.R.T.-beleid niet aan bod komt, toch moeten wij als volwassen gemeenschap deze vraag niet uit de weg gaan. Ik geloof dat wij ons niet zo maar kunnen veroorloven alles goed te vinden als het maar Vlaams is. Wij dringen dan ook aan op zin voor kritiek ter zake. Toch geloven wij dat een decreet dat het aandeel van onze Vlaamse muziekkunstenaars in de BRT-uitzendingen vastlegt, een gunstige invloed zou hebben op de ontplooiing van het potentieel aanwezig talent.

Een ander aspect van deze zaak is het aandeel van de Nederlandse kunstenaars in onze Vlaamse B.R.T.-uitzendingen. Als de vele mooie woorden die wij de jongste tijd hoorden over culturele samenwerking met het Noorden en culturele integriteit oprecht zijn, dan kan men deze aangelegenheid alleen maar vanuit het oogpunt van de culturele integratie bekijken. In die optiek kunnen wij het mogelijk maken dat onze Vlaamse kunstenaars meer aan bod komen in de Nederlandse radio en televisie en scheppen wij ruime gelegenheid voor ook bij ons populaire Nederlandse zangers en kleinkunstenaars, om via de B.R.T. in onze Vlaamse huiskamers binnen te dringen. Deze aangelegenheid dient ons inziens dan ook dringend op de agenda geplaatst van de Permanente Contactcommissie Cultuurraad-Statens-Generaal.

Ik vrees dat, indien het voorstel Diegenant, in de vorm waarin het werd ingediend wordt aangenomen, populaire Nederlandse kunstenaars bij ons minder kans zouden krijgen dan veel Amerikaanse rommel die door sommige B.R.T.-medewerkers met verbazingwekkende ijver wordt gepromoveerd. Zulks zou uiteraard betreurenswaardig zijn.

Een ander aspect is het aandeel van zangers en groepen uit Frans-Vlaanderen. Op de jongste Frans-Vlaamse cultuurdag te Waregem hebben de aanwezigen met bewondering het optreden van een

dergelijke groep toegejuicht. De afgevaardigde van de minister heeft er toen zelfs gesuggereerd dat deze groep een plaat zou maken en dat het departement er onmiddellijk een groot aantal exemplaren van zou kopen. Welnu, ook deze zangers en groepen moeten in onze B.R.T. een ruime kans krijgen.

Ik wil ook nog aandacht vragen voor de vele inspanningen van een organisatie als het ANZ voor de verspreiding van de muziek van eigen bodem. Het komt mij voor dat de B.R.T. veel te weinig waardering voor deze inspanningen opbrengt. Vorig jaar bijvoorbeeld was er wel veel aandacht voor een manifestatie als de „Nacht van de Poëzie“, maar voor het Vlaams Nationaal Zangfeest dat toch elk jaar tienduizenden aanwezigen lokt was de belangstelling bij de B.R.T. bescheiden: Dezelfde opmerking geldt trouwens de B.R.T.-belangstelling voor „Euranje“. Men moet zich afvragen of het quasi negeren van dergelijke volksnationale manifestaties niet eens te meer een schending van het Cultuurpact is.

Om te besluiten wil ik er nog op wijzen dat de promotie van onze eigen vocale, instrumentale en orkestrale muziek zeer sterk zou kunnen gestimuleerd worden indien wij zouden kunnen beschikken over een speciaal promotiefonds dat, naast het mogelijk maken van allerlei muziekmanifestaties, onder meer ook de uitgave van platen, cassettes en eventueel beeldbanden zou verzorgen of alleszins een behoorlijke afzet ervan zou waarborgen.

Wij menen zelfs dat het instellen van een dergelijk promotiefonds een conditio sine qua non is, wil een eventuele protectiemaatregel voor de B.R.T.-uitzendingen niet leiden tot wat een krant van de hoofdstad omschreef als „verloedering“. Het mag inderdaad niet zo zijn, Mevrouw de Minister, dat het gereserveerde deel van de B.R.T.-programma's zou worden gevuld door de platenfirma's. Als het ooit verantwoord is geweest een overheidsinitiatief te nemen, dan is het wel zeker hier.

De oprichting van een speciaal promotiefonds is een „must“.

Tenslotte wil ik nog iets zeggen over de muzikale opleiding maar dan beperkt tot het domein van de basisschool, waar het zangonderricht werkelijk stiefmoederlijk wordt behandeld.

Ik weet wel dat de basisschool tot de bevoegdheid van het departement van Nationale Opvoeding behoort, maar wellicht kan mevrouw de Minister bij haar collega aandringen opdat het zangonderricht in de basisschool zou worden geherwaardeerd. Wellicht kan zulks gebeuren door het aanstellen van bijzondere leermeesters-zangonderricht en het voorzien van een degelijke zanginspectie.

Het is precies in de basisschool dat de eerste belangstelling en liefde voor onze eigen liederen-

schat moet worden aangekweekt. Het gevoerde beleid mag op dit stuk niet tekort schieten. (**Applaus bij de leden van de Volksunie.**)

DE VOORZITTER : Mevrouw de Minister heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van Nederlandse Cultuur en van Vlaamse Aangelegenheden (**op de tribune**) : Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, het geachte lid heeft in zijn vraag o.m. aangestipt dat op het colloquium van de kunstenaars te Antwerpen iemand stelde dat de B.R.T. een overheidsinstelling is die belast is met het verspreiden van informatie, cultuur en ontspanning en dat de B.R.T. als dusdanig het lichaam is dat onze cultuur binnen en buiten onze grenzen kan bekendmaken, verspreiden en bevorderen.

De heer De Beul heeft wel andere teksten aangehaald die op ditzelfde colloquium werden uitgesproken.

Ik ben het er volkomen mee eens dat de wetgever met de oprichting van een instituut voor radio en televisie duidelijk de bedoeling heeft gehad een instrument te scheppen dat volledig ten dienste van het volk, van onze cultuur zou staan.

De cultuurautonomie geeft de Vlaamse gemeenschap een eigen omroep die aan de spits moet staan van de pogingen om het Vlaamse volk op cultureel vlak — in de brede betekenis van het woord, — dus ook in de amusementssector — de beste kwaliteit te bieden. Dit betekent dat de programmamakers van de B.R.T. de plicht hebben mindere produkten zoveel mogelijk uit de ether te houden, en voortdurend te streven naar het afleveren van kwalitatief aanvaardbaar werk. Dit is op zichzelf reeds een zware opgave die nog lastiger gemaakt zou worden door de eis een bepaald percentage Vlaams (of Belgisch) werk op te nemen.

Als algemeen beginsel wil ik vooropstellen dat artistieke kwaliteit nooit gediend is geweest met protectionistische maatregelen en met kunstmatig opgelegde normen.

De hele geschiedenis van kunst en cultuur leert ons in ieder geval dat het beste altijd bovenkomt en bovenblijft.

Dit wil met zeggen dat onze culturele instellingen — departement en B.R.T. — geen inspanningen moeten doen om eigen kunstenaars kansen te geven.

Het is nu precies de taak van de omroep naar dit echte talent te speuren en te blijven speuren, en dit echte talent een reële kans te geven om zich te manifesteren. Maar de B.R.T. mag niet worden gevangen in het net van een promotie-apparatuur die te allen prijze commercieel bedoelde plaatjes in de handelsstroom wil laten boven-

drijven. Kunstmatige normen zijn daarom gevaarlijk omdat ze een alibi verschaffen aan degenen die commerciële promotie via de omroep verschaffen. Daarom bestaan er bij de B.R.T. geen geschreven reglementen die het aandeel van de nationale productie en/of van de productie van eigen taal- en cultuurgemeenschap bepalen of vastleggen.

Wel wordt erover gewaakt dat de productie van eigen bodem geregeld aan bod komt, zowel in het „lichte” als in het „ernstige” genre. De enige norm die blijft gelden is : kwaliteit.

In het departement geldt als subsidiëeringsvorm voor concertvereniging 10 procent muziek van Belgische componisten.

Naar aanleiding van een parlementaire vraag werd vrij recent een steekproef gedaan om per taal het aantal vocale nummers te kennen die in elk van de drie radionetten werden uitgezonden. Het resultaat was :

B.R.T.-1 : 35,50 % Nederlandstalige liedjes
 B.R.T.-2 : 20 % Nederlandstalige liedjes
 B.R.T.-3 : 12 % Nederlandstalige liedjes

Ik wil erop wijzen dat het nederlandstalig aandeel bestaat uit nummers uit Vlaanderen en Nederland. In het overblijvende pakket komen ook nummers voor die vertolkt werden door Belgische, zowel nederlandstalige als franstalige artiesten, maar dan in het Frans of in andere talen gezongen.

Men kan lang twisten of dit te veel of te weinig is, maar rekening houdend met het aanbod kunnen deze cijfers best een vergelijking met het buitenland doorstaan.

Wat de amusementsmuziek of het lichtere genre betreft mag men immers niet uit het oog verliezen dat de B.R.T. (Nederlandse Uitzendingen) wel evenveel zendtijd vult als buitenlandse radio-omroepen, maar dat hij anderzijds talent moet vinden tussen het aanbod van amper 5 miljoen inwoners. Op een zo beperkt aantal mensen zijn er uiteraard veel minder artiesten te vinden met een zekere graad van begaafdheid. Bovendien gebeurt het dat juist deze mensen weinig kansen krijgen in de platenindustrie waar vaak de winstmarge van commerciële producten een determinerende rol speelt.

Het nationale afzetgebied is hier ook beperkt, te meer daar onze Waalse landgenoten praktisch geen oor hebben voor het Nederlandse lied.

Wel moeten we vaststellen dat ons land geen grote fonoplatenfirma's heeft zoals dit in het buitenland wel het geval is. Dit is zeker een handicap, want veelal wordt de naam van een uitvoerende kunstenaar gemaakt door de fonoplaat.

De productie van eigen fonoplaten op de internationale markt is haast onbestaande. Maar het is moeilijk voor het departement of de B.R.T. daar iets aan te doen. Het strikte verbod voor de B.R.T. tot commercialisatie bemoeilijkt dit nog.

Wat de ernstige muziek betreft doet de B.R.T. heel wat voor de muziek en de musici van eigen bodem. De laatste jaren werd de zendtijd van de ernstige-muziekketen steeds uitgebreid, zodanig dat er nu een volwaardige B.R.T.-3-keten bestaat.

B.R.T.-3 doet zeer veel aan live-productie waarin, net als in de grammofoonplaten- en magnetofoonprogramma's, systematisch de Vlaamse musici vertegenwoordigd zijn met vertolkers, componisten en auteurs.

Er is een systematische productie van stereo-opnamen van Belgische muziek aan de gang : nieuwe werken worden opgenomen en oude opnamen in mono worden vervangen door nieuwe in stereo. In elk concert van het Symfonieorkest, het Kammerorkest en het Omroepkoor worden één of meer Belgische werken geprogrammeerd, meestal van Vlaamse componisten, met het gevolg dat grote buitenlandse dirigenten nu ook Belgische composities van Vlaamse componisten in de B.R.T.-studio's dirigeren.

Ook buitenlandse kamermuziekensembles, strijkkwartetten en solisten studeren op verzoek van B.R.T.-3 speciaal Belgische werken van eigen componisten in, die zij in de meeste gevallen op hun repertoire houden.

Daarnaast worden in de uitzendingen ter gelegenheid van hun verjaardagen, geregeld huldeprogramma's ingelast volledig gewijd aan Vlaamse componisten. Zo komen dit jaar o.m. aan de beurt : Willem Pelemans, Marcel Poot, Marinus De Jong, Karel Albert, Staf Nees, Flor Alpaerts e.a.

Opnamen van hedendaagse muziek van Vlaamse componisten worden ook systematisch via de dienst Internationale Betrekkingen naar de buitenlandse omroepen gestuurd.

Ook dit is een belangrijke B.R.T.-activiteit die te weinig in het licht wordt gesteld, maar die van enorm belang is voor de verspreiding van onze muziek in het buitenland.

Zo werden bijvoorbeeld in één jaar in totaal 4.148 opnamen van uitvoeringen binnen het kader van het Festival van Vlaanderen en 780 opnamen van de Belgische Biënnale van de Hedendaagse muziek aan buitenlandse omroepen doorgespeeld. Het betreft hier uitsluitend opnamen van eigen composities of vreemde composities uitgevoerd door Belgische vertolkers, musici van onze orkesten.

Daarenboven werden 355 langspeelplaten van eigen muziek aan buitenlandse omroepen geschonken en houdt de dienst Internationale Betrekkingen ook een transcriptiecatalogus van Belgische muziek ter beschikking van alle buitenlandse radio-organismen.

Ik ben de mening toegedaan dat in plaats van beschermende maatregelen te nemen, men er beter

aan zou doen de internationale uitwisseling te bevorderen, het jonge talent op te sporen, aan te moedigen en te begeleiden en de artistieke voorwaarden voor kunstenaars te verbeteren.

Het geachte lid vestigt de aandacht op de territoriale spreiding van het muziekleven en vraagt zich meer bepaald af wat er gebeurt in provinciecentra zoals Turnhout, Lier en Oostende.

De meeste van deze centra beschikken over een concertvereniging die op basis van de jaarwerking door het departement wordt betoelaagd.

Deze concertverenigingen werken praktisch uitsluitend met Vlaamse musici en zijn verplicht 10% werk van Belgische componisten te programmeren.

Hierbij aansluitend kan ik meedelen dat de dienst voor Volksontwikkeling manifestaties, die zowel muziek als toneel, dans en film omvatten, ter beschikking stelt.

Onder de op de lijst opgenomen muziekensembles of gezelschappen zijn instrumentale, vocale en jazzmuziekensembles ruim vertegenwoordigd.

Enkel de gezelschappen en ensembles van het Vlaamse landsgedeelte komen in aanmerking om op de lijst der opvoedende manifestaties opgenomen te worden.

Wat de aangebrachte programma's betreft, zijn er geen strikte normen die de verhouding tussen Belgische en buitenlandse werken regelen, wel moet 10 procent werk van Belgische componisten worden uitgevoerd.

Deze kunstmanifestaties hebben de cultuurspreiding als doel en zijn ook bedoeld als vormende begeleiding bij de werking van de plaatselijke sociaal-culturele verenigingen. Ook in kleinere gemeenten worden deze manifestaties ingericht.

In het raam van de culturele integratie meen ik dat wij deze norm moeten aanpassen door er het compositorisch werk van alle toonkunstenaars van onze cultuur bij te betrekken.

Door de heer De Beul werd ook geklaagd over het gebrek aan belangstelling vanwege radio en T.V. voor bepaalde manifestaties.

Dat is een heel oud zeer. Men kan moeilijk het ene tegen het andere afwegen, maar het Vlaams Nationaal Zangfeest bijvoorbeeld is wel duidelijk aan bod gekomen in het programma.

Tenslotte ga ik in op de vragen m.b.t. de muzikale opleiding.

De herstructurering van het muziekonderwijs maakte het voorwerp uit van besprekingen op nationaal vlak, die meer dan twee jaar in beslag namen en aanleiding gaven tot een omvangrijk hervormingsdossier. De basisbeginselen van de hervorming werden begin 1975 door mijn achtbare collega van Franse Cultuur en door mezelf goedgekeurd.

Alhoewel deze hervorming rechtstreeks werd geprovoceerd door de beschikkingen van de wetgeving op het hoger onderwijs, ligt de werkelijke motivering op het vlak van de doelstellingen en de inhoud van het hoger muziekonderwijs. De tijd dat de Koninklijke Muziekconservatoria enkel en alleen virtuozen trachtten te vormen is onherroepelijk voorbij : het zeer uitgebreide net van muziekscholen en muziekacademies en de ontzaglijke taak van volksontwikkeling op muzikaal vlak vergen musici, die artistiek en algemeen worden geschoold op een brede en stevige basis.

Naast de hervorming van de Koninklijke Muziekconservatoria moeten nog twee belangrijke wijzigingen in de zeer nabije toekomst worden doorgevoerd : de zg. muziekhumaniora, die in het nederlandsstalig landsdeel reeds 3 jaar bestaan, moeten worden omgevormd naar het type 1 van het secundair onderwijs en moeten met enkele eenheden worden uitgebreid ; in de tweede plaats moeten de consequenties van de hervorming van het hoger muziekonderwijs worden doorgetrokken naar het voorbereidend muziekonderwijs met beperkt leerplan, vooral voor de leeftijdsgroep van 15 tot 18 jaar, die een opleiding moet krijgen met preprofessioneel karakter. Beide problemen, de muziekhumaniora en het muziekonderwijs met beperkt leerplan, zijn door mijn departement ter studie genomen met de bedoeling concrete verwezenlijkingen in te zetten met ingang van het volgende schooljaar.

De eerste indrukken over de experimenten van nieuwe structuur aan de Koninklijke Muziekconservatoria te Gent en te Antwerpen kunnen positief worden genoemd : detailwijzigingen werden reeds doorgevoerd en op het einde van dit schooljaar zal mij een omstandig verslag worden voorgelegd door een coördinatiegroep welke met die taak werd belast. In de huidige experimentele fase kunnen leerlingen, die om een andere reden geen getuigschrift van secundair onderwijs behaalden, via een bijkomende toelatingsproef over algemene vorming tot het nieuwe regime worden toegelaten.

Tenslotte heeft de heer De Beul mij nog een vraag gesteld over het verwaarlosen van de muziek in de basisschool. De heer De Beul zegt terecht dat deze kwestie onder de bevoegdheid van mijn collega van Nationale Opvoeding valt.

Wij hebben nochtans steeds gepleit voor een groter belang van de plastische en muzische vakken in het basisonderwijs. Wij hopen uiteindelijk tot goede resultaten te komen. Het is inderdaad zeer duidelijk dat het enorme succes van ons kunstonderwijs — en vooral dan ons muziekonderwijs — meebrengt dat men bewust wordt van het belang van de muziek in het algemeen onderricht en dus ook in de basisscholen. Bij verschillende gelegenheden werden wij langs vele kanten aan de tand gevoeld over hetgeen wij

kunnen doen om het Vlaamse lied bij de jeugd beter bekend te maken. Ik heb daar reeds herhaaldelijk op geantwoord. En ik heb horen zeggen dat er reeds een aanzienlijke verbetering waar te nemen is inzake het aanleren van de Vlaamse liederenschat in de lagere scholen. Maar hier zowel als op andere domeinen, zal het wel zó zijn dat deze richtlijnen goed worden opgevolgd in bepaalde scholen en minder goed in andere.

MEVROUW N. MAES : En Euranje, mevrouw de Minister ?

DE VOORZITTER : De heer Coens heeft het woord.

DE HEER D. COENS (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, wij hebben met aandacht naar uw antwoord op onze vraag geluisterd. Op de drie door ons naar voren gebrachte punten hebben wij voldoening gekregen. Ten eerste, inzake de bevordering van de eigen muziekproductie, hebt U gesteld — indien ik U goed heb begrepen — dat de kwaliteitsnorm en een goed promotiebeleid ter zake het voornaamste is. Dit is juist, al stelt zich toch de vraag of een zekere beperkte bescherming niet kan worden verantwoord ten bate van de eigen muziekproductie. Het is inderdaad niet zó dat wanneer het om buitenlandse muziekproductie gaat het vanzelfsprekend goed is en wanneer het om een Vlaamse produktie gaat, deze minder goed zou zijn. Ook bij ons is er heel wat waardevols aanwezig en met een goed aangepast promotiebeleid kan het nog beter aan bod komen.

Inzake het tweede punt, met name de bevordering van de muziekspreiding door een ruimere subsidiëring ook in de kleinere centra, bestaan er mogelijkheden. Ik meen dat het een kwestie is ingelicht te zijn over de wijze waarop de subsidies kunnen aangevraagd en bekomen worden. Naar mijn mening wordt 'dienaangaande een vooruitgang geboekt en kunnen wij spreken van een reële muziekspreiding.

Ten derde, inzake de uitbouw van het muziekonderwijs geloof ik dat het de bedoeling is ook hier tot een geïntegreerde structuur te komen van die specifieke onderwijssector maar daarnaast ook in elk onderwijs — en zeker in het basisonderwijs — de kunstvakken toegankelijk te maken voor onze Vlaamse mensen, ook voor diegenen die niet bepaald virtuozen moeten worden. Ik herhaal het : er zijn heel wat mogelijkheden, maar wij moeten ze nog beter kunnen benutten. Uw beleid biedt daartoe de nodige kansen. Ik dank U omdat U op een zo uitvoerige wijze uw beleid terzake hebt toegelicht. (**Applaus bij de leden van de meerderheid**).

DE VOORZITTER : De heer Diegenant heeft het woord.

DE HEER A. DIEGENANT (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte Collega's, vooraf wens ik mevrouw de Minister en de heren Coens en De Beul te danken voor het feit dat zij hier op dit spreekgestoelte hun belangstelling voor de problematiek inzake de bevordering van de eigen muziekcultuur op omstandige wijze hebben verwoord.

Ten einde enkele misverstanden die zouden kunnen rijzen naar aanleiding van dit voorstel van decreet uit de weg te ruimen, wil ik erop wijzen dat wij met dit decreet geenszins de bedoeling hebben een ongezonder of een onrechtvaardig protectionisme in de culturele sector tot stand te brengen.

DE HEER G. VAN IN : Het is een voorstel van decreet.

DE HEER A. DIEGENANT : Inderdaad, Collega, een voorstel.

De cijfers die mevrouw de Minister zopas heeft geciteerd, tonen aan dat ons voorstel van decreet gematigd is. Het is geen ongezonde maatregel. Het zal een vorm van zekerheid bieden en tevens een houvast zijn om de mensen die bij de B.R.T. het criterium hanteren van wat kwaliteit is en wat niet, te helpen om te peilen naar de werkelijke kwaliteit van onze eigen muziekproductie zoals die via de B.R.T. wordt uitgezonden. Wanneer men een gedeelte van de zendtijd zou kunnen voorbehouden voor onze eigen muziekproductie, zouden wij na verloop van tijd kunnen vaststellen of wij er inderdaad in geslaagd zijn vooruitgang te boeken in de sector van de muziekcultuur en of de overheids gelden in deze sector renderend zijn geweest.

Het ligt evenmin in de bedoeling van dit voorstel van decreet de B.R.T. als overheidsinstelling prijs te geven aan één of andere commerciële organisatie, noch is het de bedoeling aan directe commerciële promotie te doen.

Wij hadden de eer deel uit te maken van de commissie die belast was met het onderzoek naar de sluikreclame. Dit heeft ons meer inzicht gegeven in de wijze van programmeren bij de B.R.T., in de moeilijke omstandigheden waarin de programma's moeten worden samengesteld en waarin moet worden uitgemaakt wat kwaliteit is en wat niet. Een zekere normstelling zou de programmerie ten goede komen. Wij willen de goede wil en de kennis van zaken van degenen die met de programmerie zijn belast niet in twijfel trekken, doch wel ons eigen talent de kans geven naar voren te treden en daar een bepaalde vorm van zekerheid aan geven. Het zou ook het zingen van het Vlaam-

se lied ten goede komen hoewel dit voorstel van decreet niet enkel betrekking heeft op het Vlaamse lied. Daar zal ik straks nog op terugkomen. Indien wij via de B.R.T. meer Vlaamse liederen hoorden, zouden onze leerkrachten in het basisonderwijs ook meer gemotiveerd zijn om onze kinderen meer te leren zingen dan thans het geval is. Het voorbeeld van onze B.R.T. zou dan wellicht tot navolging strekken.

Ik wens er zeer in het kort op te wijzen dat het minimum van 25 procent dat wij voorstellen, niet enkel slaat op de Vlaamse „chansonniers” en op de lichte muziek, doch tevens op de klassieke muziek en dit niet enkel wat betreft de componisten doch eveneens wat de vertolkers betreft. Beethoven gespeeld door de Philharmonie van Antwerpen vindt derhalve ook in dit voorstel van decreet een plaats. Ook wordt een aandeel voorbehouden voor Nederland, dit in de lijn van de culturele samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland.

Mevrouw de Minister, wij hebben dit voorstel van decreet lang in onze koffer geborgen gehouden alvorens het in te dienen. Het is niet ingediend omdat er een actie op gang gekomen is vanwege een aantal Vlaamse artiesten. Zij kunnen U mededelen dat wij deze problematiek bijna een jaar geleden reeds in een eerste versie hebben verwoord. Wij hebben op dit moment van contestatie vanwege enkele Vlaamse kleinkunstenaars dit voorstel van decreet dan toch ingediend.

Ook wij hebben de delicaatheid van deze materie gevoeld. Het is echter onze eerlijke bedoeling, bedoeling die ook een uitdrukking moet kunnen krijgen in een cijfer, het eigen talent meer en betere kansen te bieden. Dit is via de B.R.T. zeker mogelijk. Onze omroep, zowel de radio als de televisie, is er bijna van nature toe verplicht een bepaalde plaats in te ruimen voor onze eigen kunstenaars. Zij moeten niet alleen een bepaalde plaats inruimen, zij moeten ook begeleiden. Zij zijn toch de mensen die hiervoor best geplaatst zijn, die de sector het best kennen, omdat zij alle dagen in contact komen met alle aspecten van deze sector, zodat men van hen doorgaans een betere begeleiding kan verwachten wanneer zij met eigen artiesten, met talent van eigen bodem programma's realiseren.

Het is duidelijk dat het station dat uitzendt de waarde van zijn programma mede bepaalt als het vooraf een langere samenwerking heeft met de artiesten die het programmeert voor het desbetreffende programma. Ik meen dat aan deze begeleiding nog heel wat zou kunnen worden gedaan opdat de promotie van ons eigen talent via onze eigen uitzendingen op een betere manier zou geschieden,

Onze hoofdbekommernis, mevrouw de Minister, was ervoor te zorgen dat de kwaliteit van eigen

bodem ook via onze eigen instellingen ten gehore zou kunnen worden gebracht van de ganse bevolking. Dat kan niet beter dan via de B.R.T. Het is zeker geen opdringerigheid in de cijfers. Trouwens via radio en T.V. in de recreatieve muzieksector opdringerig zijn, zou zeker niet slagen. Het staat eenieder vrij als een programma hem niet bevalt, de knop om te draaien en zijn toestel uit te schakelen. Maar in feite zou het toch onzinnig zijn het talent uit deze vijf miljoen kleine mensengroep in open vorm te laten concurreren met de ganse wereldproductie. Met andere woorden betekent dit, dat als er in die vijf miljoen mensen talent zit, dit zich dan maar vrij maar zonder enige hulp doorheen de ganse sector van alle cultuur ter wereld, in al de verscheidenheid van expressie, moet heen worstelen. Ik geloof niet dat één volk ter wereld, zeker niet met een zo bescheiden aantal onderhorigen als wij, dergelijke politiek zou durven te voeren. Als wij een beschermende maar tevens promoverende politiek durven voor te stellen en een percentage van 25 procent voorstellen, waarvan de verscheidenheid van inhoud dan nog ruim uitgebreid is, dan zou dit als we U goed begrepen hebben onzinnig zijn en bouwen wij in de kwaliteit van onze eigen uitzendingen al meteen een tekort in.

Mevrouw de Minister, wij staan altijd zeer kritisch tegenover onszelf en dat is goed. Ik meen nochtans dat de kritiek die wordt geleverd op onze eigen artiesten, op onze mensen die proberen iets te ondernemen, opbouwend moet zijn en zij niet, zoals thans dikwijls het geval is, zodanig zwaar mag wegen dat de mensen die proberen te ondernemen erdoor ontmoedigd geraken. Deze vaststelling wordt met alleen gedaan door de artiesten, maar ook door de mensen die, binnen de B.R.T., programma's proberen samen te stellen waarin zij onze eigen muziek trachten te promoveren.

Mevrouw de minister, ik hou van mensen die weten wat er in de wereld gebeurt, die het buitenslands talent opsporen en het naar hier brengen.

Maar ik hou ook van mensen die mij kunnen zeggen hoe het moet en aan anderen kunnen leren hoe zij hun talent kunnen ontplooiën. Dit was één van de redenen die mij ertoe hebben aanzet dit voorstel van decreet in te dienen.

Mevrouw de Minister, wees ervan overtuigd dat wij geen commerciële doeleinden hadden. Ons voorstel is ook niet protectionistisch in zijn hoofd-doel. Het is onze bedoeling geweest onze eigen geïnteresseerde mensen, die toch een ruime aandacht hebben voor de muziek, ook professionalistisch een bepaalde standing te geven, ze vertrouwen in zichzelf te geven, wat de hele Vlaamse gemeenschap zal ten goede komen.

Mevrouw de Minister, ik vraag U aan deze promotie-opdracht te willen meewerken en de veilige

afloop ervan te willen waarborgen. (**Applaus op de banken van de meerderheid**).

DE VOORZITTER : Het incident is gesloten.

REGELING VAN 'DE WERKZAAMHEDEN

DE VOORZITTER : Hiermede zijn wij aan het einde van onze werkzaamheden voor vandaag gekomen.

Dames en Heren, de volgende vergadering heeft plaats op dinsdag 20 april 1976.

Ik stel voor, het bepalen van de agenda voor de volgende openbare vergadering aan uw Voorzitter en aan het Bureau over te laten. (**Instemming**).

De vergadering is gesloten.

— **De vergadering wordt gesloten om 17.10 uur.**

SCHRIFTELIJKE VRAGEN EN ANTWOORDEN (R.V.O. art. 51)

Schriftelijke vragen werden ingediend door de heren J. Aerts, A. Bourgeois, E. De Facq, mevrouw G. De Kegel, de heren P. De Vlies, W. Jorissen, W. Kuijpers, mevrouw N. Maes, de heer R. Otte.